

Търговско-промишлена палата - Стара Загора

Общо събрание на членовете на сдружението

8 юни 2017 г. от 17 часа
Стара Загора, семинарна зала на
комплекс „Зеленият хълм“, Стара Загора,
ул. Никола Икономов 6

Дневен ред

1. Приемане на отчет за дейността на Търговско-промишлена палата -
Стара Загора за 2016 г.
2. Приемане на Насоки за дейността на Сдружението за 2017 г.
3. Приемане на Бюджет на Сдружението за 2017 г.
4. Разни

МАТЕРИАЛИ

По т. 1 от дневния ред

- Отчет на Управителния съвет за дейността на Търговско-промишлена палата - Стара Загора за 2016 г. - 3 стр.

- Доклад на Контролния съвет за дейността на Търговско-промишлена палата - Стара Загора за 2016 г. - 42 стр.

По т. 2 от дневния ред

- Насоки за дейността на Търговско-промишлена палата Стара Загора за 2017 г. - 51 стр.

По т. 3 от дневния ред

- Проект на Бюджет на Търговско-промишлена палата Стара Загора за 2017 г. - 41 стр.

ОТЧЕТ
на
УПРАВИТЕЛНИЯ СЪВЕТ
за дейността
на
Търговско-промишлена палата
Стара Загора
2016 г.

Съдържание

ПАЛАТАТА - В УСЛУГА НА БИЗНЕСА	6
АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ	6
ИНФОРМАЦИОННИ И КОНСУЛТАНТСКИ УСЛУГИ	9
СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ	10
Направление Качество	10
Направление Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници	11
Бюро Преводи	11
Направление Екология	11
Център за търговска медиация	13
Издателска и медийна дейност	13
Изложби, конференции и други бизнес форуми	15
Професионално образование и обучение	16
Финансови услуги	16
Сектор Туризъм	17
Регионален академичен център Стара Загора	18
МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ	19
Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС	19
Европейски информационен и иновационен център	19
Информация за единния европейски пазар	20
Излизане на международни пазари	20
Технологичен трансфер и иновации	21
Достъп до финансиране	21
Двупосочна връзка между предприемачите и европейските институции	22
Двустранни връзки със страни от ЕС	22
Сътрудничество със страни членки на ЕС от Центр. и Източна Европа	23
Сътрудничество с американски програми и организации	24
Сътрудничество с Балканските страни	24
Сътрудничество с Русия и Украйна	24
Сътрудничество с други страни	25
УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА, В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ	26
Участие в усъвършенстване на нормативната база в регионални и национални съвети и програми	26
Участие в социалния диалог	27
СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ	28
Сътрудничество с БТПП и другите регионални палати/камари	28
Сътрудничество с други регионални и национални организации	29
Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост	30
Връзки с обществеността	31
ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА	31

Членове на Палатата	31
Управителен и Контролен съвет	35
Оперативен екип на Палатата	36
Материално-техническа обезпеченост	36
Финансово-икономическо състояние	37
ПРИЛОЖЕНИЯ	39

Уважаеми членове на Търговско-промишлена палата – Стара Загора,

И през 2016 г., подобно на последните няколко години, националната и международна обстановка, също така и бизнес климата бяха сложни и противоречиви. Относителната икономическа стабилизация беше съпътствана с глобални международни сътресения. Търговско-промишлена палата - Стара Загора продължи да полага усилия, използвайки натрупания си опит, знания и авторитет, с помощта на своите национални и международни партньори, за да бъде максимално полезна на своите членове и на бизнеса в региона.

Какво успяхме да свършим заедно с екипа на Палатата през 2016 г.?

ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА

Търговско-промишлена палата – Стара Загора продължи да утвърждава позицията си на уважавана и търсена институция за бизнес информация, консултации и активно съдействие при решаване на широк кръг въпроси както от малки и средни фирми и отделни предприемачи, така и от големи фирми и организации от всички сфери в региона. Тя често беше първата институция, към която се обръщаха потенциалните инвеститори за достоверна информация и съдействие. Изключително разнообразни бяха темите, по които бизнесът се обръщаше към нас - адресна информация, режими за движение на определени стоки в конкретни страни, изисквания за регистрация на фирми, маркетингови услуги, търсене на информационни източници, търговски и кооперационни партньори, източници за финансиране, съдействие на образователни и културни институции, НПО и др. Палатата продължи да бъде активен и търсен партньор по национални и международни проекти, като затвърди позициите си на водеща организация в неправителствения сектор в региона.

Основна задача през годината беше съдействие за решаване на може би най-големия проблем на бизнеса - недостига и ниското качество на работници както със средно, така и с висше образование. Тази задача остава изключително актуална и за следващите години.

По-нататък ще се спрем по-подробно на основните направления от дейността на Палатата.

АДМИНИСТРАТИВНИ УСЛУГИ

През годината Палатата продължаваше да предлага традиционните административни услуги:

- Вписване на български фирми и чуждестранни представителства в Търговския регистър на Българска търговско-промишлена палата;
- заверка на документи, свързани с международната дейност на фирмите;
- Издаване и заверка на сертификати за произход;
- Съдействие за издаване на покани-декларации за бизнес пътуване на чуждестран-

ни граждани в България;

- Съдействие при регистрация на фирми в GS1 България, определяне на фирмени префикси GS1, GLN и идентификационни номера GTIN-8.

Търговски регистър (ТР) на БТПП. Поради незадължителния характер на вписването на фирмите в ТР на БТПП и поради това, че то е еднократен акт и вече почти всички активни фирми в региона са вписани, броят на новите вписвания намалява. Но не може да се отрече полезността на регистъра, защото в него се поддържа много по-голямо количество информация за реалната бизнес дейност на една фирма в сравнение с Търговския регистър на Агенцията по вписванията (АВ). Регистърът дава възможност за търсене по различни критерии, което засега не е реализирано в ТР на АВ. В тази връзка, основна наша задача е фирмите да бъдат убедени, че е от съществена полза за тях поддържането на актуална информация в ТР на БТПП, тъй като ежедневно наши и чужди фирми осъществяват търсене за намиране на контрагенти в публичната част на регистъра и ако една фирма съществува там с актуализирана информация, нейните шансове да попадне на нея потенциален търговски партньор се увеличават значително. Възможност за вдъхване на нов живот на ТР на БТПП е комбинирането му с продуктов каталог на фирмите и по-нататъшното му развитие като система за онлайн търговия.

Издаването на сертификати и заверката на документи е една от рутинните дейности на Палатата и нейната интензивност силно се влияе както от промяната на законодателната ни уредба, така и от конюнктурата на вътрешните и външни фактори.

Системата GS1 е система от глобални стандарти, които позволяват уникална идентификация на стоки, услуги, логистични единици, локации и амбалаж за многократна употреба, във всяка точка от веригата за снабдяване. БТПП и Националната система от палати/камари са изключителни партньори и дистрибутори на услугите на GS1 за България. За периода 6 фирми от региона са станали членове на клуб GS1 (стоките им са кодифицирани с баркод GS1). Въпреки че за сега другите услуги на GS1 се ползват от малък брой фирми в България, основно от клонове на международни концерни, те са с голям потенциал и ние имаме специализиран служител-консултант по тях. Непосредствена задача на Палатата е популяризиране на предимствата, до които води използването на глобалните стандарти, което ще накара по-голям брой фирми да се включат в системата GS1.

За членовете на GS1 България се поддържа база от данни, както и основни данни за регистрираните фирми се изпращат към Глобалния регистър на членовете на Националните организации GS1 (GEPiR). Всички нови и корекционни данни се отразяват в базата непосредствено след възникването им както в Католага на членовете на GS1 България, така и в GEPiR.

В таблицата са показани данните за извършените административни услуги за 2016 г.

Година	Вписвания и промени в ТР	Издадени сертификати за произход	Съдействие за покани за чужденци	Заверени подписи и фактури	Приети годишни счетоводни отчети на фирми	GS1
2015	48	294	50 покани/ 78 лица	86	60	4
2016	49	387	56 покани/ 83 лица	80	50	6
2016/ 2015 (%)	102,08%	131,63%	112%/106%	93,02%	83,33%	150%

Като цяло, през последни години се забелязва общата тенденция за намаляване на ползваните административни услуги на Палатата, което е в резултат от присъединяването на България към ЕС.

Предлаганата от ТПП - Стара Загора услуга за съдействие и улеснение на фирмите при изготвянето и заверката на покани-декларации за бизнес пътуване на чужденци в България в рамките на новия режим, запазва своето положително значение и продължава да се ползва от клиентите на ТПП.

Основните акценти в работата по административните услуги през отчетния период бяха фокусирани върху:

- запазване на ролята и значението на Единния доброволен търговски регистър на БТПП като сигурен и авторитетен източник на информация за актуалния статут и надеждността на българските фирми, гаранция за сигурност при осъществяване на търговски взаимоотношения между български и чуждестранни партньори;
- продължаване на сътрудничеството между БТПП, регионалните палати и браншовите организации за обсъждане, изработване и отстояване на общи позиции по проблеми, касаещи икономиката на страната и отделните браншове, ефективността на предприетите мерки за справяне с кризата, проблемите на предприемачите от региона. Подготвят се съвместните предложения, които се представят пред съответните компетентни държавни и местни органи и институции. Анализът на резултатите от срещите показва, че те са особено полезни и конструктивни както за укрепване на Единната система, така и за издигане позициите на РТПП/К в региона и за реклама на нашите дейности и услуги;
- утвърждаване на ролята и значението на Единната система на Българските търговско-промишлени палати/камари като важен фактор за подкрепа и защита на интересите на българските предприемачи.

ИНФОРМАЦИОННИ И КОНСУЛТАНСКИ УСЛУГИ

Услугите, които Палатата предлагаше през 2016 г., са систематизирани в следните области:

Предоставяне на бизнес информация

- Фирмена информация
- Източници за финансиране
- Информация, свързана с международна търговия
- Нормативна уредба
- Статистическа информация
- Информация за панаири и изложения
- Информация за курсове и обучения

Консултантски услуги

- Намиране на търговски партньори
- Възможности за кандидатстване за финансиране, разработване на проекти, управление на проекти
- Разработване на бизнес планове
- Маркетингови проучвания
- Консултации по правни, митнически, данъчни, финансови и счетоводни въпроси, преговори и решаване на търговски спорове
- Консултации за стартиране на бизнес и регистрация на фирма
- Консултации в областта на рекламата и PR дейности

Съдействие в следните области:

- Организиране на фирмени презентации и корпоративни събития
- Организиране на участия в международни панаири и изложения, бизнес мисии, срещи, делегации и др.
- Организиране на обучения
- Семинари и дискуссионни кръгли маси по актуални бизнес въпроси
- Графичен дизайн, изработване на мултимедийни презентационни материали, предпечат; уеб дизайн и поддръжка на корпоративни интернет сайтове, вкл. SEO оптимизация и др.
- Публикуване на годишни счетоводни отчети
- Превод и легализация

Услугите на Палатата бяха търсени не само от малки и средни фирми, но и от фирми с добре развит и структуриран бизнес. През отчетния период най-търсените услуги бяха:

- Търсене на бизнес партньори (за износ на собствена продукция, директен внос, кооперирано производство, аутсорсване за производство на елементи)
- Участие в двустранни бизнес срещи, панаири, изложби и кооперационни борси в страната и чужбина
- Търсене на финансиране на бизнес проекти от вътрешни и международни източници
- Консултации и съдействие при разработване на рекламни стратегии, на презентации и интернет сайтове
- Промоция на дейността на фирмите.

Услугите на Палатата се актуализират въз основа на проучванията на потребностите и обратната връзка с потребителите. Част от предлаганите дейности и услуги са обособени в специализирани центрове, в чиято работа са привлечени външни експерти.

СПЕЦИАЛИЗИРАНИ ДЕЙНОСТИ

Направление Качество

Обособяването на това направление на Палатата е в отговор на потребностите на фирмите от региона от информация и консултации в областта на прилагане на управленски стандарти, сертификация и стандартизация. През годините на съществуването си (от 2002 г.), Центърът по качество натрупа компетентност и предоставя информация и консултации в областта на:

- Управленските стандарта ISO 9001 (управление на качеството); BS OHSAS 18001 (управление на ЗБП); ISO 14001 (управление на околната среда) и ISO 19011 (вътрешен одит на системи за управление);
- Оценяване на съответствието и СЕ маркиране на технически продукти;
- Избор на консултираща и сертифицираща организация;
- Управление на човешките ресурси.

За предоставяне на консултации в някои от изброените области, Центърът по качество работи с постоянни външни партньори - ЦИЕС, Център по мениджмънт и други консултанти.

Палатата е предоставила многобройни консултации на фирми, най-вече в областта на процедури за оценка на съответствието на конкретни продукти за получаване на СЕ маркировка и системи за управление.

Направление Енергийна ефективност и възобновяеми енергийни източници

Направлението беше обособено през 2002 г. за предоставяне на информационни и консултантски услуги по въпросите на енергийната ефективност (ЕЕ) и възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). То оказва съдействие за разработване на проекти, трансфер на технологии, знания и опит, предоставя информация и оказва съдействие за намиране на източници за финансиране на проекти от национални, европейски и други международни програми в областта на ЕЕ и ВЕИ. Организира и провежда обучения и семинари по темите на ЕЕ и ВЕИ. Създава и поддържа информационна база данни за нормативната рамка, консултантските и лицензирани организации, работещи в областта на ЕЕ и ВЕИ, както и информация за източници за финансиране. Партнира с национални и международни организации. Съдейства на Областния съвет по енергийна ефективност.

Палатата участваше активно с обобщени мнения и предложения на регионалния бизнес при приемане на промените в *Закона за енергията от възобновяеми енергийни източници*, както и в определяне на условията на програмната схема *Енергийна ефективност и зелена икономика* по Оперативна програма Конкурентоспособност.

През 2016 г. са предоставени консултации на фирми и организации за ЕЕ и ВЕИ, саниране на сгради а така също за разработване и финансиране на енергоспестяващи проекти.

Развитието на световната и националната икономика показва перспективността на сектора на ЕЕ и ВЕИ и правилността за избора му като един от водещите в дейността на Палатата.

Преводи и легализация

Палатата предлага комплексни услуги, включващи преводи, легализации и консулски заверки. Разполага с голям брой преводачи, покриващи всички европейски и много други езици. На тази база и с наличните международни контакти може да се развие предлагането на международни преводачески услуги. Потенциалът на Палатата в това направление все още не се използва пълноценно и има още какво да се направи за популяризирането на услугата сред бизнеса.

Направление Екология

За пета поредна година палатата предлага интердисциплинарни консултантски услуги, осигуряващи на фирмите качествено екологично планиране, проектиране, организация и експлоатация с оглед предотвратяване и/или намаляване на негативните въздействия върху околната среда и здравето на хората. През изминалата 2016 г. Палатата разшири обема на предлаганите услуги, като вече активно е представена и на национално ниво, предлагайки експертиза в следните екологични направления:

- Програми за опазване на околната среда
- Програми за управление на отпадъците

- Програми за управление качеството на атмосферния въздух
- Програми за управление на водния цикъл
- Оценки за въздействието върху околната среда
- Планове за регионални съоръжения за обезвреждане на отпадъци
- Други проекти и програми в сектор управление на околната среда в т.ч и системи за управление на околната среда.

Съвместно с бизнеса и представители на компетентните ведомствени структури се установиха добри партньорски практики, относно подобряване на комуникацията и информацията от централните власти към бизнеса. Тук ролята на Палатата беше изключително полезна, като палатата участва активно в консултативните процеси по важни за сектора нормативни промени, свързани с изменения на рамкови Закони и подзаконовни нормативни актове. Палатата затвърди позицията си на предвидим партньор и референт по решаването на съвместни задачи, касаещи проблеми на околната среда и устойчивото управление. Задълбочи се консултативният характер на ниво парламентарна комисия по околна среда.

Структурираното експертно звено по проблемите на околната среда през годината предостави отговори на повече от 190 конкретни екологични въпроса, беше оказана консултантска помощ на няколко десетки фирми и организации от региона и страната, бяха подпомогнати много фирми да административират своите инвестиционни предложения, касаещи, основно, разрешителни за дейности с отпадъци. Запази се тенденцията основният потребител на услугите на палатата да е бизнеса. Отчете се добра практика в комуникацията с местните администрации, като над десет общини бяха консултирани в оперативен порядък, относно проблеми при изпълнение на екологичните изисквания.

Палатата успешно приложи натрупания професионален опит при подпомагането на различни фирми и организации при кандидатстването им с проектни предложения по мерки в сектор регионално развитие и земеделие.

През изминалата година палатата работи активно по проблеми на КПКЗ (комплексно предотвратяване и контрол на замърсяването) с ключови клиенти като Загорка АД. Някои от тях избраха ТПП - Стара Загора, за доверен консултант.

През изминалата година Палатата успя да предложи адекватни консултации, екологична експертиза и модели на системи за управление, сред някои нови клиенти.

Палатата успя да консултира няколко клиенти, в контекста на Програмата за развитие на селските райони.

Не на последно място, създадох се добри предпоставки за консолидирани действия, по редица наболели проблеми в сектора с браншови организации на рециклиращият бизнес, като Асоциацията на рециклиращата индустрия, организации по оползотворяване на отпадъци и т.н.

В партньорство със структурите на ведомства като РИОСВ, РЗИ, МЗ и публични ор-

ганизации (общини и неправителствен сектор, международни организации), ролята ни в разпространение на информация и ноу-хау, в сферата на устойчивото развитие, включително провеждане на международни, национални и регионални кампании по глобални или специфични проблеми на околната среда, дава тласък за утвърждаване на постигнатите добри практики и занаят.

Център за търговска медиация

Центърът за търговска медиация към Търговско-промишлена палата - Стара Загора (ЦТМ) е създаден през 2005 г. в рамките на проекта Реформи в търговското право с подкрепата на Американската агенция за международно развитие (USAID). Центърът обединява професионални медиатори, които са преминали специализирано обучение в рамките на проекта, споделящи общи правила на работа и норми на поведение. Целите, които си поставя Центърът, са да:

- популяризира медиацията като ефективен съвременен способ за извънсъдебно решаване на спорове;
- структурира организационно и документално дейността на медиаторите и провеждането на процедурите по медиация;
- обучава и да съдейства за повишаване на квалификацията на медиаторите;
- поддържа отношения със съда;
- поддържа контакти и обмяна на добри практики с национални и международни медиаторски организации. Старозагорският ЦТМ е първият в страната. Към момента в ЦТМ са регистрирани 12 медиатори, вписани в Националния регистър на медиаторите. Въпреки добрите ни контакти с Окръжен съд - Стара Загора, през 2016 г. в ЦТМ не са постъпвали писмени заявления за решаване на спор чрез процедура по медиация. Проведени са 4 проучвания по молба на ищците за решаване на спорове, без да се стигне до формална процедура. За развитието на този извънсъдебен способ е необходима промяна на НК, като медиаторските споразумения придобият задължителна сила.

Издателска и медийна дейност

Търговско-промишлена палата - Стара Загора развива успешно тази дейност вече 16 години. Тя включва:

- Издаване на Икономически годишник на регион Стара Загора;
- Администриране и поддръжка на Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com);
- изработка и поддръжка на други сайтове, свързани с дейности на Палатата и на партньорски организации;
- комуникация с членовете и клиентите на Палатата;
- участие в подготовката и провеждането на всички събития на Палатата;
- работа по проекти и др.

По-важните акценти от дейността са свързани с:

Икономически годишник на регион Стара Загора

През 2016 г. излезе от печат 15-и брой на Икономически годишник на регион Стара Загора. Изданието е уникално по рода си не само за област Стара Загора. То е двуезично (български и английски език) и представя актуални данни за икономиката на региона, класации на фирмите по приходи от оперативна дейност, печалба и рентабилност, в две категории – Големи предприятия и Малки и средни предприятия. Изданието използва собствена информация на на Търговско-промишлена палата - Стара Загора и се позовава на официални източници.

Изданието е полезен справочник за предприемачите, за гостите и потенциалните инвеститори в региона, както и за представители на дипломатически мисии в България. Електронната му версия може да се намери на www.chambersz.com/doc/Economic-Yearbook-Stara-Zagora-Bulgaria-2017.pdf.

Икономически интернет портал на регион Стара Загора - www.chambersz.com

Икономически портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com) отстоява вече 12 години лидерските си позиции на електронна регионална медия и е най-посещаваният сайт, съдържащ икономическа информация за област Стара Загора. Той предлага актуална информация както за широката аудитория, така и пряко касаеща ръководителите на предприятия.

От години сайтът предлага текстови новини, снимки и авторски видео репортажи и това повишава неговата атрактивност и полезност.

Голяма част от публикациите в сайта са авторски или се появяват първо на сайта на Палатата, като в много случаи след това се цитират от други информационни сайтове с добра посещаемост.

На сайта се публикува информации за предстоящи събития и форуми, които са важни за регионалния бизнес, коментари и анализи, позиции и информации за събития на Палатата и на партньорски организации и други новини.

През последните години е засилено интегрирането на видео (видео репортажи от събития), което прави сайта по-динамичен, атрактивен и популярен.

Икономически портал на регион Стара Загора привлича посетители най-вече заради постоянно обновяващата се информация, която читателите му определят като обективна и полезна.

Сайтът предлага много добра възможност за фирмите да публикуват свои търговски съобщения, рекламни текстове, обяви и друга информация. Фирмите от региона могат да потърсят и форми за свое индивидуално представяне и за реклама.

Заедно с основния си сайт Палатата разработва и поддържа и десетки други информационни и фирмени сайтове. Те са специализирани в конкретна тематика и най-често са свързани с проектите, които изпълнява Палатата и с дейността на партньори.

Други дейности на Медийния център са: организиране на пресконференции (за събития на Палатата и на фирми); работа по конкретни задания на фирми, свързани с пиар на тяхната дейност; фото и видео документиране на срещи, семинари, форуми и др., които се провеждат в залата на Палатата и на други места в региона и други събития.

Общо за издателската и медийна дейност, която Палатата разви през последните няколко години, можем с гордост да кажем, че в България няма друга неправителствена организация с такъв разнообразен, мощен и професионален медиен ресурс. Това се дължи на следваната през последните 12 години политика и разбиране за начините на работа с различните медии, а също и на професионализма занимаващите се с тази дейност в Палатата.

Изложения, конференции, други бизнес форуми

През годината Палатата продължи активно да съдейства на фирмите за участия в национални и международни панаири и изложения, бизнес мисии, срещи, делегации и др. бизнес форуми. Такова съдействие получиха 28 фирми. Като примери могат да се посочат бизнес форуми в Русия, Турция, Италия, и Румъния.

Търговско-промишлена Палата – Стара Загора в партньорство с компания OINORAMA wine consulting & business solutions и с подкрепата на Община Стара Загора за пета поредна година организират и провеждат в сградата на Регионален исторически музей - Стара Загора **Фестивала на виното и културното наследство Августиада** (www.avgustiada.com). Събитието се подкрепя от и от много фирми и организации. И петте издания на фестивала бяха много успешни и показаха големия му потенциал за развитие. Последната Августиада се проведе от 14 до 16 октомври 2016 г. На нея, в неповторима атмосфера, си дадоха среща винопроизводители, представители на хранително-вкусовия бранш, ценители на виното, гастрономията и културното наследство, представители на различни сфери на бизнеса от страната и чужбина. На изложението бяха представени повече от 250 вина на 36 водещи изби от България, Турция, Гърция и Македония. Официалния международен партньор беше Македония. Форумът беше съпроводен от тематична конференция, приготвяне на живо на кулинарни специалитети от METPO Академия, подкрепена от Аякс груп Стара Загора. Новото тази година беше избор на царица на Августиада. Този елемент на фестивала стартира много силно и ще остане като основен негов елемент в бъдещите му прояви. Успехът на първите пет издания на този уникален форум и чудесните отзиви на участниците в него ни мотивираха да обявим третия Фестивал на виното и културното наследство Августиада 2017, който ще се проведе отново в Регионален исторически музей - Стара Загора от 13 до 15 октомври 2017 г. Очакваме той да затвърди авторитета на фестивала и да го наложи трайно в националния винен календар на България.

Августиада, заедно със станалото вече традиционно, най-голямо на Балканите изложение на селскостопанска техника БАТА Агро, както и развитието на други специализирани изложения, ще допринесат за икономическото развитие на региона и за популяризирането му в страната и зад граница. За това очакваме да спомогне и

изграждането на **Експо център Стара Загора**.

Професионално образование и обучение

Към Палатата от 2002 г. е създаден клон на **Национален център за професионално обучение в системата на БТПП**, който е част от национална мрежа, обединяваща 23 аналогични центъра към регионалните търговски палати.

Центърът има издаден лиценз № 200212019 от Националната агенция за професионално обучение и образование към Министерски съвет и предлага квалификационно обучение и краткосрочни курсове по 103 специалности в 70 професии.

Въпреки големия потенциал и през изтеклата година годината старозагорският клон на Центъра на практика не функционираше, с изключение на обученията в сектор „Пчеларство“ и още няколко маломерни обучения по програми. Има и обективни причини, свързани с проблемите в централното ръководство на Центъра, но липсата на специалисти, програма и визия за развитие на тази дейност на местно ниво, са основните причини за изключително ниската му ефективност. В бъдеще трябва да се обърне сериозно внимание за развитие на дейността на Центъра, обменяйки опит с аналогичните центрове в някои регионални палати, където обучителната дейност е сред основните приходоносни дейности.

Един от важните проблеми, стоящи пред регионалния, а и пред националния бизнес, чиято актуалност все повече нараства, е **проблемът с недостига на качествени технически кадри както със средно, така и с висше образование**. През последните две години Палатата поема координационна роля в организацията на заинтересованите страни от Старозагорски регион както за дискутиране и анализиране на проблема, така и за набелязване и реализиране на мерки за неговото решаване. Основен участник в процеса е **заинтересованият бизнес**, който, освен че дава информация за потребността от такива кадри, трябва да играе важна роля при определяне на обучителните програми, които е необходимо да съответстват на динамично променящите се технологии и производствени условия и да съдействат за осигуряване на практическото обучение в условия, близки до реалните. **Дуалното обучение** е важен инструмент за решаване на този проблем, затова партньорството ни с Бъгаро-швейцарската търговска камара и с екипа на проекта „ДОМИНО“ е изключително полезно. Други партньори в този процес са старозагорските организации и институции: **Клуб на работодателя, Стопанска камара, Бюрото по труда, Регионален инспекторат по образованието, Тракийски университет, техническите професионални гимназии, младежки организации и общините от региона**. Благодарение на всичко това Старозагорски регион е лидер във внедряването на дуалното обучение в България. От 16 професионални гимназии в страната, в които е въведен този прогресивен обучителен метод, 5 са в Старозагорска област. Този процес трябва да продължи и да се намерят по-ефективни форми за неговото развитие, вкл. и финансиране по национални и европейски програми.

Финансови услуги

Търговско-промишлена палата – Стара Загора винаги е предлагала информация на

бизнеса за различни възможности за финансиране на дейността му – банкови услуги, национални, европейски и други международни програми и схеми.

От началото на 2013 г. Търговско-промишлена палата – Стара Загора е официален представител и агент на **Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД**. Чрез Палатата бизнесът в региона получава още един инструмент за финансиране и за по-добра реализация на своите търговски дейности. Представителството на Палатата означава и съкратено време и по-лесна процедура по получаване на финансови средства от бенефициентите от една финансова институция, която е част от групата на Българска банка за развитие АД. Микрофинансираща институция ДЖОБС ЕАД предоставя финансиране под формата на **кредити и финансов лизинг**, насочено изцяло към микро и малки предприятия, в т.ч. и стартиращи, кооперации, занаятчии, земеделски производители и самонаети лица.

Партньорството на Палатата с ББР го оценяваме като стратегическо и перспективно, като се има предвид ролята, която се възлага на единствената държавна банка в насърчаване на бизнес развитието и усвояване на европейски- те средства в следващия програмен период 2014 – 2020 г.

Палатата ще продължи да развива отношенията си с банките и други финансови институции, като **Фонда за регионално развитие JESSICA**.

Сектор Туризъм

Туризмът, особено **културният туризъм**, има сериозен потенциал за развитие на база на изключителното културно-историческо наследство в Старозагорския регион, съчетано с възможностите за екологичен, спа и конгресен туризъм. За съжаление, недостатъчно се работи за използването на този потенциал, който получи сериозно международно признание още през 2009 г. по време на инициирания и реализиран от Палатата в партньорство с други институции и организации проект *Представяне и развитие на Старозагорския регион като устойчива и предпочитана туристическа дестинация* с помощта на Световната асоциация на туристическите агенции WATA и лично с подкрепата на изпълнителния директор г-жа Кристин Фурние, под надслов **Пътуване във времето**. Високата оценка и подкрепа за проекта, която получихме от организация като WATA, ни дава увереност, че това е правилният път за развитие на туризма в региона като интегриран регионален туристически продукт. Защото са малко местата по света, където на такава малка площ може да се види толкова плътно представена история от неолита до наши дни и си заслужава си тя да бъде показана пред света. Но ако желаем да постигнем реални и осезаеми резултати в това направление, трябва да работим по-координирано и по-организирано с Областна администрация, общините, АРИР и други организации с отношение към туризма. Да ангажираме по-сериозно туристическия бизнес и още по- ефективно да се използва проектното европейско финансиране на сектора, а също така да се развиват атракции, като Фестивал на виното и културното наследство *Августиава*, които да се представят като общ културен календар, заедно с традиционния *Празник на розата* и другите празници в Казанлък и региона. Международни проекти, като този, за *Оценка на природното, историческото и културното богатство*,

разработи стратегия за устойчив приключенски туризма и укрепване на капацитета за управление на туристически продукти, по Черноморска програма за сътрудничество, в който Палатата заедно с АРИР Стара Загора участваха, могат да помогнат за развитие на туристическия потенциал на региона.

Регионални академични центрове Стара Загора и Казанлък

Регионалните академични центрове (РАЦ) Стара Загора и Казанлък са част от Националната академична мрежа (НАМ), създадена по инициатива на Българската академия на науките (БАН) през 2013 г. Мрежата помага за прагматизиране на науката и за повишаване на конкурентоспособността на регионалната и националната икономика. Тяхната основна цел е да съдейства за широко, пълноценно и ефективно сътрудничество и интеграция между институтите на БАН и техните подразделения, Тракийски университет – Стара Загора, другите регионални научни звена – Земеделски институт Стара Загора, Института по полски култури Чирпан, Института по розата и етеричномаслените култури Казанлък, образователната инфраструктура, регионалната и местна власт, гражданския сектор и иновативния бизнес от Старозагорския регион за съкращаване на пътя на научните разработки до тяхната практическа реализация.

След създаването си, мрежата от регионални академични центрове проведе много работни срещи и форуми в различни градове на страната. В Стара Загора и Казанлък се проведеха мащабни конференции под надслов „Връзки на развитието“, в които взеха участие институти на БАН, на регионалните научни звена, на регионалните и местни власти, както и ръководители на водещи фирми от различни сектори на регионалната икономика и представители на неправителствени организации. На тези форуми беше показан големия индустриален и научен потенциал на Старозагорски регион и се предложиха насоки за развитие на местните икономики. Бяха представени широките възможности за сътрудничество между бизнеса, институтите на БАН и другите национални и регионални научни звена. На тях се проведеха множество срещи между предприемачи и представители на научните звена. В следствие на това се инициираха редица съвместни конкретни проекти научно-приложен характер, в подкрепа на регионалната икономика и този процес продължава.

През годината, със съдействието на двата регионални академични центрове, в региона се проведеха редица събития, като Международния кулинарен фестивал в Стара Загора, посрещането на Световно турне с електрически мотоциклети, конференцията „Историческото наследство на Стара Загора, Тракия и Балканите“, лекторията „Слънчевата система - нашият галактически дом“. РАЦ Стара Загора беше партньор при организирането и провеждането на 6 и 7 ноември 2016 г. в София, в парк-хотел Москва, международната конференция „Контакта с извънземни цивилизации и новата парадигма - бъдещето на човечеството“, в която учени от цял свят обсъждаха въпроси, свързани с извънземните цивилизации www.eti-conference-bg.info. РАЦ Казанлък беше съорганизатор на изложби в Музея на фотографията и съвременните визуални изкуства и Общинска библиотека „Искра“.

Задачата на академичните центрове в Област Стара Загора е и в това да съдействат за по-добра координация между елементите от веригата: образование – наука –

производство, за решаване на най-голямото предизвикателство пред бизнеса - липсата на обучени кадри за индустрията. Те, в партньорство с Българо-швейцарската търговска камара и екипа на проекта ДОМИНО до голяма степен съдействаха за успешния старт на внедряване на дуалното образование, с използване на швейцарския опит, в което Старозагорска област е на първо място в България. За учебната 2016/2017 г. този прогресивен и ефективен образователен механизъм е се прилага в 4 професионални гимназии и в 6 паралелки на Областта.

И през 2017 г. изпълнението на иновативни проекти и разширяването на партньорството между науката и бизнеса остават най-важните задачи пред Регионалните академични центрове на Стара Загора и Казанлък. Продължава и активната работа за в рамките на НАМ за постигане на национален консенсус по разработения от БАН документ Възгледи за основните национални цели и устойчиво развитие на България, който съдържа пакет от национални цели и приоритети.

Координатор на РАЦ - Стара Загора и през 2016 г. беше председателят на Търговско-промишлена палата Олег Стоилов, а за зам.-координатор – доц. д-р Алексей Стоев, ръководител на филиала в Стара Загора на ИКИТ при БАН.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

Сътрудничество с европейски структури и страни членки на ЕС

Имайки предвид въздействието на световната икономическа криза и затрудненията на експортно ориентираните фирми, Палатата насочи дейността си в подпомагане на бизнеса за намиране на нови задгранични търговски и кооперационни партньори. Основен инструмент при съдействието за бизнес коопериране е Европейският информационен и иновационен център (EEN).

Европейски информационен и иновационен център

Вече осем години Палатата е домакин на **Европейски информационен и иновационен център (ЕИИЦ)**, който е част от **Enterprise Europe Network (EEN) - Европейската мрежа за подпомагане на бизнеса** - най-голямата европейска мрежа в подкрепа на бизнеса, създадена като основен инструмент на Главна дирекция Предприятия и индустрия на Европейската комисия в помощ на малките и средните предприятия. Съгласно работна програма ЕИИЦ - Стара Загора предоставя широк кръг интегрирани услуги на принципа на *едно гише*.

На база на десетгодишния опит от функционирането на Евро Инфо Центъра и създадените международни контакти, ЕИИЦ предоставя информация и консултации на бизнеса по всички въпроси, произтичащи от европейската нормативна уредба, касаеща стопанската дейност. Той оказва съдействие на фирмите за повишаване на тяхната конкурентоспособност и за намиране на чуждестранни бизнес партньори. Услугите, предлагани от ЕИИЦ, са съсредоточени в следните области:

Информация за единния европейски пазар

- Информация за европейските политики, касаещи бизнеса и националните законодателства, отразяващи европейските изисквания по отношение на видовете стопанска дейност и на продуктите
- Информация за функционирането и възможностите на вътрешния пазар на стоки и услуги
- Информация и консултации за стандарти, сертификация на продуктите и СЕ маркиране, за права върху интелектуална собственост, за митническите формалности и процедури, критериите за екологичност на стоките и др.

ЕИИЦ - Стара Загора заедно с другите партньорски организации от българския консорциум получава предварителна информация и следи за новостите за предстоящи промени в европейските политики, касаещи бизнеса; за предстоящи програмни схеми; инициативи и кампании; получава електронни бюлетини от заседанията на Европейския парламент; печатни и електронни материали по различни теми от Official Publication Office в Люксембург - статистическа информация; анализи и прогнози; добри практики, резултати от проекти и любопитни факти; ръководства и учебни материали; презентации на бизнес възможности в различните страни членки и други специфични теми.

Разпространението на информацията се осъществяваше по всички информационни канали, ползвани от Палатата, включително и чрез медийните ни инструменти. Уеб сайтът на ЕИИЦ www.eep.bg предоставя информация в специализираните рубрики и множество линкове към национални и европейски източници. Информация се изпраща по електронна поща на всички членове на Палатата и според случая - на фирми от специализирани бази данни.

Излизане на международни пазари

- Оценка на пазарния потенциал на произвежданите продукти и маркетингови услуги
- Съдействие за намиране на бизнес партньори чрез обмен на оферти за търсене и предлагане в богатата база данни на мрежата
- Организиране на международни бизнес срещи, вкл. и по време на големи международни панаири и изложения
- Осигуряване на индивидуални срещи или посещения в чужди фирми, вкл. и за обмен на опит и екипи.

ЕИИЦ - Стара Загора активно използва възможностите на европейската мрежа при съдействие на фирмите за **бизнес коопериране**. В мрежата работят над 650 организации в повече от 60 страни. ЕИИЦ - Стара Загора е публикувал над 30 бизнес профила на български фирми за търсене на партньори, като към тях има над 180 проявени интереса от чуждестранни фирми. Под формата на седмични бюлетини Бизнес оферти, съдържащи предложения за търговско и производствено коопериране, са разпространени над 2000 оферти на чуждестранни фирми, към които над

150 проявени интереса. Популяризирани са над 200 международни изложения и събития за бизнес коопериране в страната и чужбина, организирани със съдействието на цялата международна мрежа.

През 2016 г. ЕИИЦ - Стара Загора участва в организирането на 7 бизнес събития в чужбина - Англия, Гърция, Италия, Испания, Русия и Турция, в които са участвали, или са били представени над 60 фирми.

Вследствие на всички предоставени услуги за бизнес коопериране от ЕИИЦ - Стара Загора през 2016 г. 18 фирми са осъществили бизнес сделки, а голям брой са в процес на преговаряне.

ЕИИЦ е много полезен инструмент и при маркетинговите проучвания, които Палатата извършва за свои клиенти, когато се търси специфична пазарна информация за страните членки, или при търсене на бизнес партньори в конкретна област. Такава услуга ЕИИЦ е предоставял и за чуждестранни клиенти.

Технологичен трансфер и иновации

- Съдействие за технологичен трансфер и технологично развитие - технологична оценка на производството и проучване с цел въвеждане на нови технологии и улесняване на иновационните процеси
- Съдействие за намиране на партньори и финансиране за създаване на нови технологии и иновативни продукти и услуги
- Съдействие при пазарната реализация на научни разработки - трансфер на нови продукти и процеси, търсене на технологични и бизнес партньори, създаване на високотехнологични смесени предприятия
- Предоставяне на информация за технологични оферти и заявки в тематичната област на дейност на предприятието под формата на абонамент
- Организиране на кооперационни борси за технологичен трансфер и ноу-хау между иновативни предприятия (т.н. брокерски дни).

Възможностите на европейската мрежа при съдействието на фирмите за технологична модернизация и повишаване на конкурентостта са много големи, тъй като в нея работят организации с над 10-годишен опит, като иновационни центрове.

Достъп до финансиране

- Информация за финансовите инструменти и програмите на ЕС и на процедурите за кандидатстване за финансова подкрепа.
- Консултиране на МСП в подготовката на предложения за кандидатстване по Структурните фондове на ЕС, Хоризонт 2020, Националния иновационен фонд и други финансиращи програми.

Изключително ценна е ролята на Европейската мрежа при намиране на партньори за кандидатстване за финансиране по програми, изискващи международни партньорства. Такова съдействие през 2016 г. са получили 15 фирми и организации.

ЕИИЦ Стара Загора е част е екипа на едно от четирите одобрени проектни предложения по първа фаза на Инструмента за МСП на програма Хоризонт 2020.

Най-голям е броят на клиентите, които са се обърнали към ЕИИЦ - Стара Загора за услуги, свързани с бизнес коопериране. Количествени показатели за предоставени услуги на ЕИИЦ са посочени в Приложение 1.

Двупосочна връзка между предприемачите и европейските институции

Европейската мрежа за предприятия е основен инструмент на ГД Предприятия и индустрия на ЕК и за обратна връзка с предприятията:

- Мрежата информира европейските институции за трудностите на предприятията на Европейския пазар, за ефективността на финансиращите програми и за други проблеми, произтичащи от европейските политики и нормативна уредба на ЕС, с цел те да станат по-благоприятни за бизнеса и да стимулират растежа и конкурентоспособността на европейската икономика;
- Мрежата участва в публичните консултации на ЕК при оценка на съществуващите политики и въвеждането на нови, свързани с МСП, чрез проучвания на мнението на бизнеса в рамките на тематични панели и предложенията на бизнеса и анализирани на получената информация.

Изпълнявайки задачите си в тази област, през 2016 г. ЕИИЦ - Стара Загора участва в публични консултации и проучване на мнението на фирмите във връзка с 3 теми: Директивата относно писмената декларация - задължение на работодателя да информира работниците или служителите за условията на трудовия договор или трудовото правоотношение, бъдещето на търговските и икономическите отношения между ЕС и Турция и Преразглеждане на специалните режими за малките предприятия в съответствие с Директива 2006/112/ЕО.

Въпреки че ЕИИЦ е създаден да обслужва специално малки и средни предприятия, не рядко наши клиенти бяха обществени и неправителствени организации, държавни и общински институции, ученици и студенти, Тракийски университет, граждани, представители на медиите.

Териториалният обхват на клиентите на ЕИИЦ - Стара Загора по план включва областите Стара Загора, Хасково и Габрово, но поради ефективните PR дейности и особено популярността на сайта му, има клиенти от цялата страна, вкл. и от София.

Палатата да продължава участието си в националния консорциум на мрежата EEN през програмния период 2014-2020 г.

Двустранни връзки със страни от ЕС

Ролята на Палатата, самостоятелно или в сътрудничество със системата от Търговско-промишлени палати и/или с други подкрепящи бизнеса организации в България, е да съдейства за разширяване на географския обхват на бизнеса на членовете си.

За съдействие на фирмите с интереси на **италианския пазар** Палатата си партнира

с палатите, членове на Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса в Италия. Сътрудничеството ни с Италианската търговска камара в София е изключително ползотворно в насока изпращане на наши фирми като посетители на международните панаири в Милано и Римини, където разходите им за пребиваване се поемат от италианска страна.

През 2016 г. се утвърдиха контактите ни с **Франция** - Агенцията за насърчаване на износа в регион Пикардия и Търговските палати в Амиеен, от където дойдоха няколко запитвания за подизпълнители в нашия регион. Те се базират на съвместните ни проекти с екологична насоченост и на сътрудничеството ни в Европейската мрежа за подкрепа на бизнеса. През отчетния период сме обслужвали 14 наши и френски фирми при търсене на пазарна информация и бизнес коопериране.

Сътрудничеството с **Германия** през 2016 г. продължи предимно с Германо-българската индустриална и търговска камара, с помощта на която сме отговаряли на въпроси на фирми, най-вече за участие в германски панаири, за които БГТИК е представител. Но има много по-голям потенциал за партньорство с организации и фирми от Германия, като най-развитата европейска икономика, и това трябва да е акцент на бъдещата ни международна дейност.

През 2016 г. традиционно добрите контакти с **Гърция** бяха сериозно повлияни от вътрешната криза на южната ни съседка. Това засили интереса за изнасяне на дейността на гръцки фирми в България и респ. в региона на Стара Загора. Все пак продължи сътрудничество с Федерацията на индустриалците в Северна Гърция в Солун, която е член на Европейската мрежа. Общата ни граница и членството ни в ЕС предполагат повече взаимни контакти и бизнес обмен, които обаче ще зависят от развитието на процесите в Гърция.

Като добра практика за развитие на двустранни отношения и през 2016 г. може да се посочи партньорството ни със **Швейцария** (независимо от специалния ѝ статут относно ЕС), на базата на доброто партньорство между Търговско-промишлена палата – Стара Загора и **Българо-швейцарската търговска камара**. Това се дължи и на партньорството по проекта ДОМИНО. Продължи партньорството ни с **Българо-скандинавската търговска камара**, представляваща 5-те скандинавски страни Швеция, Норвегия, Финландия, Дания и Исландия.

Сътрудничество със страни членки на ЕС от Централна и Източна Европа

Отношенията със страните от Централна и Източна Европа са специфични и трудно могат да се интензифицират. До голяма степен, поради общите проблеми, ние сме повече конкуренти, отколкото партньори. Често отговаряме на запитвания на търговската мисия на **Чехия** у нас, популяризираме и бизнес запитвания, които често получаваме от търговската мисия на **Унгария** и **Полша**, но наши фирми рядко се обръщат към нас с интереси към тези страни.

Сътрудничество с американски програми и организации

За обслужване на инцидентните запитвания за конкретна информация или бизнес сътрудничество със **САЩ** Палатата си партнира с Американската търговска камара в България (АМСНАМ), с Търговската мисия на посолството на САЩ в България и с центровете на Европейската мрежа за подкрепа на бизнеса в Ню Йорк и Вашингтон, в единия от които работи българка. Създали сме всички институционални предпоставки за съдействие на двустранните отношения, но въпреки това липсва съществен интерес от старозагорския бизнес към това направление. Важно за региона ни е привличането на американски инвестиции. Този процес трябва да се подпомага още по-координирано както информационно, така и логистично заедно с Областната и общинските администрации, АРИР и другите бизнес организации.

Сътрудничество с Балканските страни

Напоследък има голям интерес от страна на **турски палати и бизнес организации** за съвместни инициативи, които трябва да се използват за развитие на взаимноизгодно партньорство между фирми от двете страни. Като добър пример в това отношение са контактите ни с Одринската търговско-индустриална камара. Има още какво да се прави за облекчаване на визовия режим за турския бизнес и турските туристи, подобно на Гърция (също член на ЕС), което ще е само в интерес за България. От друга страна силно протекционистичната политика на турската държава към турските фирми сериозно пречи на българския внос на стоки и услуги. За да се подобрят тези условия са нужни координирани и системни действия на българските институции и бизнес организации с турските им колеги.

Деловите отношения на Палатата със **Сърбия и Македония** са епизодични, изразяват се основно в съдействие, при участия на панаири и бизнес делегации. Добри предпоставки за развитие на двустранни отношения има с Палатата на **Хърватска**, поради участието ни в съвместен проект, но тази възможност е значително възпрепятствана поради трудните транспортни комуникации между двете страни.

Въпреки географската близост с **Румъния**, бизнес отношенията ни с тази държава са слаби и се ограничават в подкрепа на някои прояви по съвместни проекти и с размяна на информация, основно в мрежата EEN.

Сътрудничество с Русия

2016 г. беше най-интензивната по отношение на бизнес контактите ни с Русия през последните 20 години. Бяха организирани три бизнес мисии, като първата и най-мощната беше в побратимения ни град Самара и беше свързана с уникалните тържества, посветени на 140-годишнината от ушиването на Самарското знаме и 50-годишнината на улица Стара Загора в руския град. В делегацията участваха представители на 9 фирми от Старозагорски регион. Освен участник в тържествата, предприемачите проведоха няколко срещи, организирани от администрацията на град Самара и на Самарската търговско-промишлена палата. На тях бяха оценени потенциалът и възможностите за бъдещо развитието на икономическите отношения между руския град и Стара Загора. Проведоха се и полезни индивидуални разго-

вори с ръководители на руски предприятия. Бизнесът от Самара има категорична нагласа за това, че търговските отношения между двата града могат да се развиват по-успешно. Стара Загора би могла да бъде в основата не само на връзките със Самара, но и с цяла Русия. През 2016 г. Търговско-промишлена палата - Стара Загора организира още две бизнес делегации в Русия. - в Ростов на Дон и в Твер. Бизнес мисиите бяха организирани с подкрепата на Enterprise Europe Network - най-голямата европейска бизнес мрежа. Изводът от проведените срещи е, че има много голям потенциал за развитие на икономическо и търговско сътрудничество и подписаните споразумения за партньорство, и установените лични контакти са само първата стъпка. Остава и очакването, че сложните към момента икономически отношения между Русия и България могат бърза да се подобрят.

Сътрудничество с други страни

Съществува определен потенциал за развитие на бизнес контакти със страни от Близкия и Далечния изток, Латинска Америка и други региони на света, с които имаме епизодични контакти. Заслужава внимание развитието на отношенията с **Ирак**, благодарение на контактите с търговския аташе към посолството на Република Ирак в България и с група иракски бизнесмени. Добри възможности има за развитие на търговски отношения с **Иран**, особено след ограничаване на ембаргото, с помощта на Ирано-българската бизнес асоциация. Тук трябва също да координираме дейността си с други български палати, които работят в това направление, като ТПП - Хасково. Съществуват предпоставки за развитие на бизнес контакти и с **Катар**, където от няколко години работи българка в Търговско-промишлената палата на Доха.

Към връзки с Палатата се стремят бизнес организации от **Индонезия** и **Корея**, които смятат, че има потенциал за развитие на бизнес отношения в специфични области. Срещата с посланика на Южна Корея в Стара Загора даде индикации за сериозни инвестиционни намерения на южнокорейския бизнес към нашия регион. Палатата разпространява възможностите за обучение и обмен на опит на **Центъра ЕС - Япония** в София, които могат да прераснат и във възможности за бизнес коопериране за фирмите, които се възползват от тях.

Развитието на партньорството на ТПП - Стара Загора с **Българо-китайската търговско-индустриална палата** създава добри предпоставки за развитието на търговски и кооперационни отношения на фирми от Старозагорския регион с фирми от **Китай**. За това могат да се използват по-активно 5-те центъра на Европейската мрежа в подкрепа на бизнеса, открити от Европейската комисия в Китай за подпомагане на европейско-китайските търговски отношения.

**УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА,
В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ
И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ**

Участие в усъвършенстване на нормативната база, в регионални и национални съвети и програми

Основна задача на Палатата, залегнала и в нейния устав, е координиране на дейността с БТПП и другите регионални палати/камари в рамките на Единната системата на търговско-промишлените палати/камари в България за проучване и представяне на съгласувано мнение на членовете по проекти за нормативни актове, предложения за усъвършенстването им, участие в национални и регионални програми за развитие на стопанската дейност, защита на интересите на членовете пред държавни органи и развитие на бизнес средата. През 2016 г. Националната система от търговско-промишлени палати/камари е изразила аргументирани становища по 120 законови и подзаконови актове и други нормативни документи, касаещи бизнеса, което е с 38 повече от становищата през 2015 г. Адресати:

- Национален съвет за тристранно сътрудничество – 34
- Народно събрание – 54
- Министъерски съвет – 10
- Министерства – 19
- Други структури – 3

Преобладаващ характер на материята, по която са предоставяни становища, данъчен и осигурителен режим; регулативни режими; малки и средни предприятия; заестот и пр.

Анализът на ефективността от направените предложения показва следното:

- приети са напълно или частично 48 предложения;
- не са приети изцяло 11 предложения;
- в процес на обсъждане са 44 предложения;
- 17 от предоставените становища проекти не са получили развитие.

Анализът на резултатите през отчетния период показва следното:

- Прекалено голяма лабилност на важната нормативна материя, касаеща трудово-осигурителните и данъчни задължения, което е сериозен проблем в стопанската дейност на страната ни, тъй като създава несигурност сред инвеститорите по отношение планиране на дейността.
- И през 2016 г. Палатата участва в традиционното изследване на бизнес климата

в България, като съставна част от Европейски икономически преглед, проведено за 17-и пореден път от Асоциацията на Европейските палати Европалати – Брюксел, както и в проучването на ефективността на Управление на средствата по европейските финансови инструменти за развитие на България, проведено от организацията Формула Европа със седалище в Брюксел.

- Информационната система на Палатата предоставяше възможност на всички наши заинтересовани членове да се запознаят с проектодокументите и да изразят своето становище. Би ни се искало да получаваме много повече мнения, защото така може да се сформира по-обективна позиция. Често търсенето на мнението на бизнеса по важни за него проектозаконали и други нормативни актове е в много кратки срокове. Това се дължи на факта, че получаваме информацията от БТПП, а тя от своя страна от съответните държавни органи много късно. Това показва почти фиктивното отношение на властта към реалното мнение на бизнеса или е признак за слаба организация на функциониране на консултативните органи. За повишаване на ефективността на тази дейност е необходимо много по-силно и по-координирано лобиране. Необходимо е засилването на позициите на БТПП и Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България на регионално и национално ниво.

През годината ТПП - Стара Загора участва със свои представители в различни консултативни съвети за икономическо развитие на общинско, областно и национално ниво. По този начин успяхме да представим и доколкото беше възможно да защитим позициите на регионалния бизнес, а на националните форуми - и на националния бизнес при планиране, координиране и мониторинг на различни програми и проекти за икономическо и регионално развитие:

- Областен съвет за регионално развитие
- Областен и общински съвет за тристранно сътрудничество
- Обществен съвет за противодействие на корупцията
- Областен съвет по енергийна ефективност
- Областен съвет за сътрудничество
- Регионален и общински съвет по заетостта
- Областен и общински съвет по туризъм.

Участието на Палатата в регионалните органи за сътрудничество и представителство на Националната система на Търговско-промишлените палати/камари в над 200 национални съвета е много силен механизъм за лобиране в подкрепа на бизнеса и за подобряване на бизнес средата, който трябва още по-ефективно да се използва.

Участие в социалния диалог

Палатата участва във всички регионални органи на общинско и областно ниво, изградени на трипартитен принцип, а чрез БТПП и националната система на палатите/камарите - и във всички такива национални организации. Палатата е конструктивен

партньор на Общинската и Областна администрации и синдикалните организации в региона при социалния диалог, защитавайки интересите на членовете си. Участваме активно в оформяне на предложения на Националната система на палатите и представянето им в Националния съвет по тристранно сътрудничество и другите национални съвети, а така също при обсъждане на проектозаконали, касаещи социалната сфера. И тук е ниска активността на членовете на Палатата при дискусиите и генерирането на мнения и предложения. Поради голямата важност на социалния диалог за развитието на бизнеса и особено при създаването на законите и подзаконовите актове, касаещи социалната сфера за ефективна защита срещу налагането на популистки решения, трябва да се създаде по-добре действаща система за отчитане и отстояване на мненията и интересите на бизнеса.

Развитието на гражданското общество в България и участието ни в процесите на европейското бизнес развитие неминуемо ще издигат ролята на работодателските организации като колективен изразител на интересите на бизнеса. За да изпълняваме по-ефективно тази функция и да бъдем по-полезни за бизнеса, трябва да работим още по-активно и координирано както в региона, така и в Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България.

Изключително важно за авторитета на Единната системата на търговско-промишлените палати/камари в България беше **затвърждаването ѝ като водеща работодателска организации в страната при проведената през 2016 г. оценка на представителността на работодателските организации в България.**

СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

Сътрудничество с БТПП и с другите регионални палати/камари

Единната система на търговско-промишлените палати/камари в България представлява мрежа от 30 организации във всички областни центрове и в два други града. Тя е най-голямата национално призната работодателска организация и притежава потенциал за активно и ефективно лобиране за интересите на деловите среди пред всички институции и на различни нива. Координационните функции на системата се изпълняват от Съвета на председателите на ТПП/К. Един от проблемите на системата са съществените различия в нивото на развитие на отделните регионални палати, което не винаги е свързано с икономическото състояние на региона. Има още какво да се желае от БТПП, като национален координатор на Единната система, въпреки че през последните година се забелязват съществени положителни промени в това отношение. Наличието на още няколко национално признати работодателски организации, сред които изпъква с активната си роля Стопанска камара, и липсата на закон за камарите, според нас, крие опасност за бъдещето на системата. Издигане на ролята и авторитета на отделните организации и институционалното укрепване на палатите като членове на Единната система при използване опита на аналогични структури в Европа, трябва да бъде основна задача в бъдеще. Ние сме убедени, че само една добре работеща система от палати ще е в състояние да се наложи като структура, представляваща ефективно интересите на деловите среди,

за което активно ще работим в бъдеще. Трябва да използваме възможностите да участваме в общи мрежови проекти с европейско финансиране, което ще помогне за консолидация и стабилизацията на системата.

Сътрудничество с други регионални и национални организации

С дейността си Палатата се наложи като естествен лидер, обединител и координатор на неправителствените организации и гражданското общество в региона както в икономическия, така и в социалния сектор.

Изключително добро е сътрудничество ни с **Агенцията за регионално икономическо развитие (АРИР)**, в която сме членове и участваме чрез представител в Управителния ѝ съвет. Партньорството ни с Агенцията в организирането на няколко събития и проекти беше много успешно, но съществува потенциал за реализиране на много нови идеи и проекти от полза за регионалната икономика и привличане на инвестиции, които обаче са възможни с участието и на други организации, Областна администрация и общините от региона.

Клубът на работодателя е естествен партньор на Палатата, в който членуват много от нашите членове. Поддържаме добър обмен на информация и сме партнирали в няколко прояви, но има много по-голям потенциал за съвместни проекти, особено при проекти със значение за регионалната икономика. Очакваме новото ръководство на Клуба да катализира процеса на интеграция и партньорство на двете организации в интерес на регионалния и националния бизнес.

Стопанска камара - Стара Загора, другата национално представена работодателска организация, се стреми да извършва аналогична дейност и да предлага аналогични административни услуги, независимо че на Старозагорска територия тя е далеч от потенциала на Палатата (за разлика от съотношението в София). Независимо от конкуренцията, нашите отношения никога не са нарушавали рамките на добрия тон, а в редица случаи ефективно сме си сътрудничели при провеждане на регионални мероприятия.

Активно работим с **Тракийски университет - Стара Загора**. Особено ползотворно е сътрудничеството ни с **Аграрния**, а в последно време и със **Стопанския факултет**. Има предпоставки в бъдеще да разширим полето и ефективността на съвместните проекти. Добро партньорство, особено след сформиране на **Регионалния академичен център - Стара Загора**, имаме и с другите научни институции от Старозагорски регион – **Земеделски институт - Стара Загора**, **Института по полски култури – Чирпан** и **Института по розата и етерично-маслените култури - Казанлък**.

От институциите в Стара Загора партнираме добре с **Окръжен съд - Стара Загора**, **Областна дирекция на МВР**, **Регионалната здравна инспекция** и особено с **РИОСВ** чрез Екоцентъра на Палатата. Традиционно добри и развиващи са отношенията с **Бюрото по труда - Стара Загора**, с което през годината проведохме няколко съвместни и полезни за бизнеса събития.

Продължиха успешно да се развиват отношенията ни с **Областна администрация** и след смяната на областния управител. Получавахме подкрепа за всички прояви на Палатата, за които сме искали такова. Палатата участва активно със свои представители на практика във всички областни съвети. Въпреки ограничения ресурсен и властови потенциал на Областна администрация относно директното съдействие за развитието на бизнеса в региона, има още много възможности за индиректно съдействие, които могат да бъдат използвани в бъдеще.

През годината партньорството на Палатата с **Община Стара Загора** може да се определи като добро. Общината подкрепи няколко големи прояви на Палатата, като Фестивала на виното и културното наследство Августиада. Палатата също подкрепяше множество общински прояви и участва в редица общински съвети. Добра беше и комуникацията на Председателя на палатата с Кмета, Зам.-кметовете и Председателя на Общинския съвет. Въпреки това, има много неизползвани възможности за развитие на ефективни форми на сътрудничество, за да се реализира голяма част от потенциала за съвместни дейности и проекти в интерес на регионалния бизнес.

Добри предпоставки за сътрудничество има с **общинските администрации на Казанлък, Гълъбово, Раднево и Чирпан**, с които имаме постигнати договорености за партньорство, а с **общините Мъглиж и Братя Даскалови** имаме реализирани съвместни проекти, което е предпоставка за по-добро бъдещо сътрудничество.

Партньорски отношения Палатата поддържа с **Търговската гимназия Княз Симеон Търновски и Българо-германския образователен център**, с които бихме могли да участваме в съвместни проекти. Много от учениците на Търговската гимназия вече години наред провеждат стажовете си в Палатата, което се отчита като много добра и полезна практика. Заедно с това Палатата инициира диалог с ръководството на много от професионалните гимназии, с представители на бизнеса и с младежките общности, насочен към решаването на проблемите с качеството на подготвяните кадри и последващата им професионална реализация в предприятия от региона.

И през 2016 г. годината Палатата продължи съдействието на социалния сектор и за реализиране на корпоративната социална отговорност на бизнеса. Партнирахме в много проекти с Фондация **Обществен дарителски фонд - Стара Загора, сдружение Самаряни, Младежки общински съвет**. Добро и партньорството през годината имаше с Ротари и Лайънс клубовете, и особено с **Граждански клуб ЛИПА**.

Палатата активно участва в формирането на **Обществен форум за партньорство с местната власт**, който обединява на практика всички активно работещи неправителствени организации в Стара Загора. Това е добра форма за координация на гражданския сектор в нашия град за по-ефективна съвместна работа и ще работим за неговото развитие в бъдеще.

Подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост

Младежите са нашето бъдеще и от нас до голяма степен зависи какво ще е то. Палатата осъзнава своята отговорност за създаване на условия и мотивиране на младите хора да останат да живеят и работят в Старозагорски регион. Този процес трябва да

се развива в широко партньорство с другите заинтересовани организации и институции. Младежите не трябва да се разглеждат само като обект на „обгрижване“, а те самите да участват активно в процеса. За това през годината активно съдействахме на група млади ентузиаста да развият своя структура **Младежки алианс за предприемачество и заетост, който набира скорост**. Перспективна е и организацията **ЗараЛаб**, обединяваща младежи в IT – сектора, която също подкрепяме. Темата е изключително актуална както на национално, така и на европейско ниво, затова такива инициативи приоритетно трябва да бъдат финансово подкрепяни от европейски програми. Палатата и в бъдеще ще продължи подкрепата им.

Връзки с обществеността

Дейността на Палатата и през 2016 г. до голяма степен беше в центъра на вниманието на медиите. Това продължи да съдейства за утвърждаване и повишаване на нейната популярност и до повишаване на авторитета ѝ. Най-голяма роля за подобряване на медийния ни облик изигра направление **Издателска и медийна дейност** към Палатата (виж раздел Специализирани дейности), който със своите разнообразни информационни инструменти на практика се превърна в може би най-голямата бизнес ориентирана регионална информационна агенция в страната. Въпреки собствените информационни канали, Палатата поддържаше добри, в много случаи партньорски взаимоотношения, с всички регионални медии, както и с кореспондентите на централните медии, които също отразяваха проявите ни. Периодично и по конкретни поводи давахме пресконференции, за да акцентираме върху определени теми и проекти. Въпреки това е необходимо да се търсят нови форми за мотивиране на медиите за отразяване на добрите бизнес новини, от което се нуждае както бизнесът, така и старозагорската общественост.

ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА

Палатата и през 2016 г. продължи да се развива като самоуправляваща се и самофинансираща се структура, независима от политически, етнически и религиозни сили, развиваща дейността си в интерес на своите членове и съдействаща за подобряване на бизнес средата и международните връзки на региона. За разширяване на дейността на Палатата, за по-плътено покриване на територията на Старозагорски регион, а така също за доближаване на дейността ѝ до фирми извън Стара Загора, съдействаха откритите представителства в Чирпан, Гълъбово и Раднево. В бъдеще е необходимо е да се намерят по-ефикасни механизми за активиране на дейността на представителствата и да се помисли за подобряване на комуникациите и в другите общини на областта.

Членове на Палатата

Както и до сега основна дейност през годината беше **работата с членовете на Палатата**. Членуването в Палатата е подчинено на принципите на доброволност, целесъобразност и необходимост. Кандидатът за членство се запознава с правата, произтичащи от това, с Устава на Палатата и Кодекса по етика. Всяка фирма, желаеща да

стане пряк, или асоцииран член, подава заявление по образец , в която са отразени подробни данни за дейността ѝ. След утвърждаване на членството, информацията се въвежда и обработва в базата данни на Палатата и фирмата се ползва от всичките права на съответния вид членство.

Основните права и преференции, произтичащи от членството в Палатата, са:

1. Регулярно получаване на специализирана бизнес информация по електронна поща за предстоящи бизнес събития - бизнес срещи в страната и чужбина, обучения, семинари и презентации, икономически форуми, панаири и изложения, организирани бизнес посещения, и др., организирани от ТПП - Стара Загора и от други организации
2. Безплатен достъп до офертните бюлетини на ТПП - Стара Загора
3. Индивидуално информиране в предварително заявена област на интереси
4. Публикуване на профил на фирмата (предмет на дейност и контакти) в интернет сайта на ТПП - Стара Загора
- Икономически портал на регион Стара Загора www.chambersz.com
5. Безплатно публикуване на едно бизнес предложение (оферта) в базата на мрежата Enterprise Europe Network
6. Включване в изданието Икономически годишник на ТПП с адресна информация и основна дейност на фирмата
7. Участие в кръгли маси и дискусии по въпроси, свързани с икономическото състояние на региона и страната, и право на предложения за законодателна инициатива
8. Получаване на референция за фирмата на български или английски език за представяне при участие в търгове в страната и чужбина
9. Преференциални цени при консултации в областта на: фирмено управление и мениджмънт; източници на финансиране; митнически, данъчни, юридически, счетоводни въпроси; качеството, стандартизация и сертификация, маркиране на продуктите, ISO стандарти; получаване на фирмени префикси за код по GS1 (баркод), електронна търговия, електронен подпис
10. Преференциални цени при участие в мероприятия и събития, организирани от ТПП - Стара Загора
11. Преференциални цени при публикуване на годишни финансови отчети
12. Преференциални цени при заверка на документи в ТПП – Стара Загора
13. Безплатно ползване на богатата информационна база данни на ТПП - Стара Загора.

Сравнителен анализ на членовете на Палатата

Броят на членовете на Палатата към 30.12.2016 и 30.12.2015 г., общо, преки и асоциирани членове е показано в таблицата:

Година	Общ брой членове	Преки членове	Асоциирани членове
2015	1282	186	1096
2016	1287	185	1102
2016/2015 %	100.39%	99.46%	100.55%

Разпределение на членовете на Палатата според юридическата им форма, към 30.12.2016 г. в % е показано в таблицата:

Юридическа форма	Преки членове		Асоциирани членове	
	Брой	%	Брой	%
Еднолични търговци	4	2,16	497	45,10
ООД	80	43,24	347	31,48
ЕООД	67	36,22	129	11,71
Акционерни дружества	28	15,14	63	5,72
Други	6	3,24	66	5,99
Общо	185	100%	1102	100%

Разпределение на преките членове на Палатата по отрасли на дейност към 30.12.2016 г. е показано на таблицата:

Отрасъл на дейност	брой преки членове	% от преките членове
Промисленост	95	51.35
Търговия	47	25.41
Услуги	43	23.24
Общо	185	100

Разпределение на преките членове на Палатата по брой на работещите в тях към 30.12.2016 г. е показано на таблицата:

Брой работещи	брой преки членове	% от преките членове
Под 50	114	61.62
От 50 до 100	21	11.35
Над 100	50	27.03
Общо	185	100

За информация, комуникация и обратна връзка с членовете Палатата разви широка и потребителски ориентирана информационна мрежа, която постоянно се разностранява и усъвършенства. Тя включва:

Индивидуални писма с електронната поща - средно 2 пъти в седмицата с информация, съдържаща предстоящи бизнес събития или информация, касаеща бизнеса.

Интернет сайта на Палатата, който се поддържа на Икономическия портал на регион Стара Загора, е активно средство за електронна комуникация.

Индивидуално информиране по телефона - често при наличие на интересно събитие се използва този начин за индивидуален контакт, независимо, че информацията е изпратена с електронна поща.

Анкетни - няколко пъти в годината се предприемат проучвания на интересите на фирмите членове в различни области. Проучванията се предприемат с всички комуникационни средства - електронна поща, възможност за онлайн попълване на сайта, телефонно интервю, или среща. Тук е мястото да призовем фирмите за по-голяма активност. Обратната връзка, която ни дават за своите потребности от услуги, степен удовлетвореност от нашата работа или становища по нормативна уредба, касаеща тяхната дейност, са от изключително важно значение за Палатата за развитие на клиентски ориентирани дейности, както и за подобряване на нормативната база.

Всички други информационни ресурси на палатата - *Икономически годишник на регион Стара Загора, кореспондентските ни материали в регионални и централни печатни и електронни медии.*

Броят на преките членове на Палатата към 31.12.2016 г. спрямо края на 2015 г. е намален с 1, или със 0,54%, а на асоциираните членове е увеличен с 6, или с 0,55%. Общият брой на членовете на Палата през 2015 г. е увеличен с 5, или с 0,39%. През последните години се забелязва стабилизиране на членовете на Палатата, но потенциала на регион Стара Загора е много по-голям и има възможност за увеличаване на членовете. За да стане това, трябва да се засили индивидуалния подход за работа с членовете, непрекъснато да се подобрява качеството на услугите и да се разработват нови услуги, по-адекватни на потребностите на фирмите, особено чрез

специализираните дейности, както и предлагането на пакетни услуги. Въпреки че основна цел на дейността на Палатата е удовлетвореността на членовете, а не тяхното количество, броят на членовете е важен показател за представителността на организацията и в бъдеще ще се търсят още по-ефикасни форми за увеличаването им. Като перспективна насока са колективните членства на организирани структури и преди всичко браншови съюзи и асоциации, За мотивиране на тази форма на членство трябва да се работи по-тясно със съществуващите регионални звена на националните браншови съюзи или за инициране на създаването на нови. Друга насока за увеличаване на членския състав е развиване на мрежата на представителства на Палатата в региона.

Въпреки че Палатата предлага услуги на много фирми, организации и лица извън членовете ѝ, очакваме в бъдеще все повече фирми да оценяват предимството и многостранните ползи от членството в Търговско-промишлена палата - Стара Загора, което също да съдейства за увеличение на членския ѝ състав.

Управителен и Контролен съвет

През 2016 г. Управителният съвет (УС) е заседавал в съответствие с изискванията на Устава на Палатата. Проведени са 4 заседания на УС, а разглежданите въпроси и взетите решения са в изпълнение на целите и задачите на организацията. Заседанията са редовни, проведени са с кворум и на тях са присъствали над 62% от членовете на Съвета. За по-голяма оперативност и прозрачност, на заседанията на УС винаги са били канени членовете на Контролния съвет, като на всички заседания те са присъствали най-малко със свой представител. На заседанията на УС са присъствали и членове от екипа на Палатата или външни експерти, които са вземали отношения по конкретни въпроси.

Общо на заседанията си УС е разгледал 14 въпроса и са приети 16 решения, които са изпълнени. Редовно е отчитано текущото състояние на Палатата, изпълнението на поставените от УС задачи и са приемани отчети и информация за конкретни по-мощабни прояви на Палатата.

Председател на УС на Палатата и през 2016 г. беше **Олег Стоилов**. Неговата активност, опит и авторитет, както и добрите му контакти с регионалните и национални организации и институции, допринесоха за развитието на организацията и за повишаване на нейния авторитет.

Заместник-председател на УС през периода беше **Красимира Соколова**, която ръководеше оперативната и проектната дейност на Палатата. С дългогодишния си опит в Националната система от търговски палати/камари и между-народните си контакти беше много полезна и ефективна.

Активно в работата на УС през годината участваха и другите му членове – **Александър Палешутски, Йовчо Йорданов, Славин Янакиев, Иван Тотев, Пламен Русев, Благовеста Шинева, Станимир Танев** и новите членове **Петър Райков** и **Диана Господинова**.

Контролният съвет на Палатата: **Валентин Вълков** - председател и членове **Росен Иванов** и **Димитър Петков** изпълняваха не само задълженията си на контролен орган, а лобираха за Палатата и често съдействаха за осъществяване на нейни прояви, а така също участваха активно в тях.

Членовете на Управителния и Контролния съвети, използваха своите експертиза и авторитет за повишаване престижа на Палатата в страната и зад граница. Те допринесоха съществено за успешната работа на организацията.

Оперативен екип на Палатата

Към края на 2016 г. съставът на оперативния екип на Палатата е 6 души.

Красимира Соколова, като член на УС и зам.-председател, координираше цялостната оперативна дейност на Палатата, ръководеше участието на организацията в мрежата Enterprise Europe Network и Центъра по качество, освен това участваше активно при организиране и изпълнение на всички прояви на Палатата. На нея в най-голяма степен се дължи успешното участие на Палатата в международните проекти и развитието на международната ѝ дейност.

Висока оценка заслужават членовете на екипа **Станимира Меразчиева**, главен счетоводител, **Красимир Стоименов**, направление Програми и проекти. Те заедно с останалите членове на екипа, **Светослава Павлова**, **Мануела Гуджева** и **Снежина Байкова**, работиха активно в своите области и допринесоха за постигнатите резултати на Палатата.

При многостранната и динамичната дейност на Палатата се допускаха пропуски и слабости, голяма част от които се анализираха и отстраняваха своевременно. Въпреки въведената **система за планиране, контрол и отчитане на дейността и система за оценка на персонала**, има още какво да се желае за нейното ефективно внедряване, обвързано с политиката за индивидуален подход за работа с членовете на Палатата. Това ще бъде и главна насока на дейността на палатата в сектора на човешките ресурси.

Материално-техническа обезпеченост

И през изтеклата годината Палатата поддържаше и развиваше материално-техническата си база, която да обезпечава със съвременни технически и програмни средства всички насоки на разностранната си дейност. Освен добрата компютърно-информационна система, Палатата разполага с необходимите условия за нормално провеждане на дейността: копирна техника, оборудване за семинари и презентации и друго офис оборудване, с добра фото- и видеотехника за нуждите на медийния екип. Естествено, за да бъдем в крак с изискванията на времето, трябва постоянно да модернизираме и обновяваме техническия си парк, за което ще търсим различни възможности, вкл.чрез проектно финансиране. За обезпечаване на по-добри работни условия трябва да се мисли в бъдеще и за разширяване на работните помещения на Палатата. Това беше и един от мотивите ни да бъдем инициатори, заедно с други неправителствени организации, на предложение, депозирано пред

Общинската администрация на Стара Загора за изграждане на Център за комплексна бизнес логистика (Изложбен център и конгресен център), където да се пребазира дейността на Палатата.

Финансово-икономическо състояние

Финансово-икономическото състояние на Палатата към края на 2016 г. и към момента може да се отчете като относително балансирано от гледна точка на финансиране на изпълнението на проектната и стопанската ѝ дейност. Палатата завърши 2016 г. с положителен финансов резултат в размер на 5 128 лв. Печалбата ще бъде отнесена към фонд Допълнителни резерви на организацията. За обезпечаване на предварителното финансиране и съфинансиране на проектите, които са в основата на нестопанската ѝ дейност, е необходимо обезпечаване на устойчив финансов приход. За това в Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2016 г. са набелязани конкретни мерки, които се изпълняват.

Обобщена информация за финансовото състояние за 2016 г. е показана в *Приложение 3*.

Структурата на приходите в проценти за 2016 г. в сравнение с 2015 г. в проценти в таблицата:

Година	2015, %	2016, %
Постъпления от членски внос	15.50	16,1
Постъпления от услуги и дейности	50.40	37,1
Проекти по национални и международни програми	34.10	46,8
Общо	100	100

За подобряване и стабилизиране на финансовото състояние на Палатата и осигуряване на финансова устойчивост трябва да се реализират комплекс от мерки, които са залегнали в *Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2016 г.* и в момента се изпълняват. По-важните от тях са:

1. Повишаване на приходите от предлаганите услуги на Палатата чрез използване на създадената специализация в областта на:

- околна среда и екология;
- енергийната ефективност и възобновяеми енергийни източници;
- PR и медии;
- разработване и администриране на фирмени и общински проекти по национални и международни програми;

- активно съдействие на фирми (български и чуждестранни) за осъществяване и поддържане на търговски и кооперационни отношения.

2. Участие като подизпълнител на проекти по национални, европейски и други международни програми.

3. Увеличаване на броя на членовете на Палатата и увеличаване на приходите от членски внос, чрез засилване на индивидуалния подход за работата с членовете и разработване на диференцирана система от нива на членския внос в зависимост от предоставяне на различни пакети безплатни и преференциални услуги.

4. Разширяване на мрежата на представителства на Палатата в градовете на Старозагорска област и повишава- не на ефективността от тяхната работа.

Отчитайки дейността на Търговско-промишлена палата - Стара Загора през 2016 г. определено може да се каже, че тя се е ръководила от Устава на дружеството, от приетите Насоки за дейността на Палатата и голяма част от поставените цели за годината са изпълнени. Опирайки се на натрупания опит на Палатата, на престижа и възможностите на световната мрежа на Търговско-промишлените палати, компетентността и професионализма на членовете на екипа, имаме основания за увереност, че Търговско-промишлена палата - Стара Загора ще продължи да утвърждава позицията си на лидер в гражданския сектор, на важен фактор в обществено-икономическия живот, да работи пълноценно за успеха на фирмите - своите членове, както и за подобряване на бизнес климата, а оттам и за просперитета на Старозагорски регион.

Отчетът е приет на заседание на Управителния съвет на Търговско-промишлена палата - Стара Загора на 30 март 2016 г.

ОЛЕГ СТОИЛОВ

Председател на Управителния съвет

Обобщените количествени данни за дейността на Палатата за 2016 г.

Приложение 1

Дейности		Брой
1	Проведени семинари и обучения, презентации, бизнес форуми	25
	• общо участници	1400
2	Консултации, общо, в т.ч. в областта на:	640
	• източници за финансиране	170
	• бизнес коопериране	280
	• качество, сертификация, стандартизация	40
	• околна среда	80
	• енергийна ефективност и ВЕИ	10
	• други области	60
3	Медийни прояви и бизнес публикации	над 1000

Приложение 2

**Участие на Търговско-промишлена палата - Стара Загора
в програми и проекти през 2016 г.**

ПРОЕКТ	ПРОГРАМА	КРАТКО ОПИСАНИЕ	ПЕРИОД
Enterprise Europe Network (EEN) - Европейска Мрежа в подкрепа на бизнеса	COSME	Предоставяне на интегрирани услуги за бизнес коопериране и иновации на малки и среди предприятия	2015-2020

Приложение 3

ТЪРГОВСКО-ПРОМИШЛЕНА ПАЛАТА СТАРА ЗАГОРА
ИКОНОМИЧЕСКИ РЕЗУЛТАТИ ЗА 2016 г. И БЮДЖЕТ ЗА 2017 г. (хил. лв.)

Година		2015 (отчет)	2016 (отчет)	2017 (бюджет)
П Р И Х О Д И				
1.	Членски внос към ТПП - Стара Загора	60	67	65
2.	Вписване в търговския регистър на БТПП (първоначално вписване, промени на вписване, сертификати за вписване)	5	4	5
3.	Марки, заверки на документи	26	30	30
4.	Стопански услуги, в т.ч.:	164	120	135
4.1.	Издаване на документи (покани, сертификати и др.)	8	8	5
4.2.	Организиране на семинари и други бизнес събития	22	37	40
4.3.	Консултантски услуги (консултации, преводи, съдействие)	108	48	60
4.4.	Рекламни и PR дейности	18	18	20
4.5.	Продажба на документи и материали	6	6	5
4.6.	Други услуги	2	3	5
5.	Международни програми и договори	132	195	160
ВСИЧКО ПРИХОДИ		387	416	395
Р А З Х О Д И				
1.	Работна заплата	233	291	260
2.	Административно-стопански разходи, в т.ч.:	88	83	89
2.1.	Канцеларски и други материали	15	10	12
2.2.	Ток, вода, телефони, мобилни, охрана	11	10	12
2.3.	Външни услуги и доставки, свързани с изпълнение на дейностите	62	63	65
3.	Амортизационни отчисления	8	2	3
4.	Други разходи, в т.ч.:	36	35	35
4.1.	Командировки	8	20	20
4.2.	Други	28	15	15
ВСИЧКО РАЗХОДИ		365	411	387
РЕЗУЛТАТ		22	5	8

Финансовият отчет на Палатата е консултиран с регистрирания одитор д.е.с. Елеонора Червенкова

ДОКЛАД
на
КОНТРОЛНИЯ СЪВЕТ
за дейността
на
Търговско-промишлена палата
Стара Загора
за 2016 г.

Уважаеми госпожи и господа,

Според чл. 26 от на Устава на Търговско-промишлена палата – Стара Загора Контролният съвет, като контролен орган на дружеството, е натоварен със следните функции:

- да контролира организационната дейност на Палатата съобразно настоящия Устав и решенията на органите за управление;
- да контролира финансово-счетоводната дейност на Палатата в съответствие с утвърдения бюджет и нормативните актове;
- да представя свое становище пред Общото събрание и Управителния съвет по отчетите на Управителния съвет и на Председателя;
- да отчита своята дейност пред Общото събрание;
- да представя становище по възражения на членове на Палатата срещу решения на органите за управление.

За осъществяване на задълженията си през годината Контролният съвет беше облекчен от това, че:

- през отчетния период членовете на Контролния съвет следяха отблизо и съдействаха за реализиране на дейността на Палатата и често участваха в нейни прояви;
- членовете на Контролния съвет бяха канени и участваха в пълния си състав или със свой представител на заседанията на Управителния съвет на Палатата и даваха свои мнения, препоръки и предложения по темите от дневния ред и относно дейността на Палатата;
- Палатата развиваше дейността си прозрачно, като постоянно информираше обществеността за конкретни прояви и за цялостната си дейност, с използване на богатите си собствени информационни и медийни канали и всички останали медии;
- Финансовия отчет на Палатата за 2016 г. беше консултиран от лицензирания експерт-счетоводител д.е.с. Елеонора Червенкова.

В резултат на това и въз основа на:

- отчета на Управителния съвет за дейността на Търговско-промишлена палата - Стара Загора за 2016 г.;
- личните ни наблюдения върху дейността на Палатата;

Контролният съвет представя пред Общото събрание на членовете на Търговско-промишлена палата - Стара Загора следните изводи:

Относно цялостната дейност на Палатата

Цялостната дейност на Палатата през отчетния период е била в съответствие:

- със законите на Република България, а по отношение на международните проекти, по които е участвала, и в съответствие с приложимото законодателство и изискванията на финансиращите институции и организации;
- с Устава на Палатата и другите вътрешни нормативни актове, както с приетите от Общото събрание и Управителния съвет документи, програми и конкретни решения;
- с договорните отношения на Палатата с БТПП и с другите международни и национални институции и организации.

Палатата в услуга на бизнеса

За отчетния период Палатата продължи да се утвърждава като уважаван и търсен център за всестранна подкрепа на бизнеса - за информация, консултации и активно съдействие при решаване на широк кръг въпроси както от малки и средни фирми и отделни предприемачи, така и от големи фирми и организации от всички сфери в региона. За това спомогнаха както усъвършенстването на предоставените административни услуги, така и разработването на широка листа от бизнес услуги и услуги, предоставяни от специализираните направления, актуализирани в съответствие с динамично променящата се бизнес среда.

През периода Палатата се утвърди като водеща в рамките на Националната система на търговско-промишлените палати/камари в България по много направления (екология, качество, енергийна ефективност, финансови услуги, издателска и медийна дейност). В бъдеще трябва да се търсят възможности за по-ефективно използване на този ресурс от фирмите и деловите среди, не само от Старозагорския регион, както и да се реализира по-добър икономически ефект за дружеството от предлагането на тези услуги.

Международна дейност

Международната дейност на Палатата през периода беше обусловена от продължаващия процес на интегриране на българската икономика в рамките на Европейския съюз и от необходимостта от балансиране на международните контакти на българските, респективно старозагорските фирми с фирми извън ЕС в широк географски аспект. Бяха установени и развити полезни за Палата и членовете ѝ отношения с европейски институции и организации. Участието в редица проекти с национална и европейска финансова подкрепа съществено съдейства за изпълнение на целите и задачите на Палатата в подкрепа на членовете ѝ и на развитието на регионалния бизнес. За това спомогнаха също добрите контакти на Палатата с партньори от страни извън Европейския съюз. Добрите международни контакти повишиха авторитета на организацията ни пред чуждестранните ни и национални партньори и създават предпоставки за още по-ефективно международно сътрудничество в бъдеще.

Основен инструмент за реализиране на международната дейност на Палатата е участието ѝ в най-голямата бизнес подкрепяща европейска мрежа Enterprise Europe Network. Препоръка на Контролния съвет към бъдещата международна дейност на Палатата, която е залегнала и в Насоките за дейността на Палатата за 2017 г., е да

се развият съществуващите и да се установят нови партньорства с търговско-промишлени палати и други организации от европейски и извъневропейски страни, приоритетни за развитие на бизнес контакти с фирми от региона за реализиране на търговски и кооперационни партньорства (Германия, Австрия, Франция, Италия, Швейцария, САЩ, Русия, Близкия Изток Китай и др.).

Участие в усъвършенстването на нормативната база

Една от основните задачи на Палатата, залегнала и в нейния Устав, е координиране на дейността с БТПП и другите регионални палати/камари в рамките на Единната системата на палатите/камарите в България и представяне на съгласувано мнение на членовете по проекти за нормативни актове, предложения за усъвършенстването им, участие в национални и регионални програми за развитие на стопанската дейност, защита на интересите на членовете пред държавни органи. По този начин Националната система от търговско-промишлени палати/камари, представлявана от БТПП за отчетния период, е изразила становище по 120 теми, касаещи бизнеса (становища и проектопредложения за законодателни промени и други нормативни актове, стратегии, програми, планове по основни проблеми на икономиката), на база на събрани мнения от нейните членове и експерти. ТПП - Стара Загора е изразила становище по голяма част от проектодокументите, на база на предложения от членовете. Усъвършенстваната информационна система на Палатата предоставяше възможност на всички наши заинтересовани членове да се запознаят с проектодокументите и да изразят своето становище. Половината от общия брой на внесените през годината предложения са подкрепените (изцяло или частично), което следва да се отчете като успех в партньорството с държавните органи, каквато е тенденцията през последните години. Препоръката на Контролния съвет тук е да се разработи по-ефективна система за получаване на мнението на членовете на Палатата, като се изисква по-дълъг срок за обратна връзка. Призоваваме и към по-голяма активност от страна на старозагорския бизнес.

Участие на Палатата в национални и регионални съвети

През отчетния период Палатата участва активно със свои представители в различни консултативни съвети за икономическо развитие на общинско, областно и национално ниво. По този начин се представяха и защитаваха позициите на бизнеса при планиране, координиране и мониторинг на различни програми и проекти за икономическо и регионално развитие. В бъдеще трябва да продължава активността на Палатата в това отношение в партньорство с БТПП, другите регионални палати/камари и партньорски бизнес подкрепящи организации.

Участие в социалния диалог

През периода Палатата участва активно във всички регионални органи на общинско и областно ниво, изградени на трипартитен принцип, а чрез БТПП и Националната система на палатите/камарите - и във всички такива национални органи. Палатата беше конструктивен партньор и коректив на Общинската и Областна администрации и синдикалните организации в региона при социалния диалог, защитавайки

интересите на членовете си. Участваше активно в оформяне на предложения на Националната система на търговско-промишлените палати/камари в България и представянето им в Националния съвет по тристранно сътрудничество и другите национални съвети, а така също при обсъждане на проектозаконали, касаещи социалната сфера. И тук е необходима по-голяма активност на членовете при дискусиите и генерирането на мнения и предложения.

Сътрудничество на Палатата с други институции и организации

Сътрудничеството с БТПП и другите регионални палати/камари в рамките на Националната система е заложено като приоритетно в Устава на Палатата и е от изключително важно значение за бъдещото развитие на нашата организация. Палатата трябва да засилва и да разширява както двустранните връзки, така и връзките в рамките на Системата. Препоръчваме да се използва по-активно участието на представителя на Палатата в Съвета на председателите на палати/камари, в Управителния съвет на БТПП и в други координационни органи за изразяване на нашата конструктивна позиция за усъвършенстване на Националната система на търговско-промишлените палати/камари в България и въвеждането ѝ в съответствие с новите национални и международни реалности.

През периода организацията ни поддържаше активно сътрудничество с други регионални и национални институции и организации. Препоръчваме това да се разширява и задълбочава, а Палатата да затвърди позициите си като естествен лидер, обединител и координатор на неправителствените организации в региона както в икономическия, така и в социалния сектор.

Връзки с обществеността

Професионалното осъществяване на връзките с обществеността на Палатата допринесе до голяма степен тя да бъде в центъра на вниманието на медиите, за повишаване на нейната популярност и за повишаване на авторитета ѝ. Най-голяма роля за подобряване на медийния ни облик изигра активната издателска и медийна дейност към Палатата, която, със своите разнообразни информационни инструменти на практика се превърна във водеща регионална информационна агенция. Въпреки собствените информационни канали Палатата поддържаше добри взаимоотношения с всички регионални медии, както и с кореспондентите на централните медии, които също отразяваха проявите ѝ. Тази активна информационна дейност трябва да продължава и в бъдеще, като се търсят начини да се реализира икономически ефективно рекламнo-информационният потенциал на Икономически годишник на регион Стара Загора и Икономически портал на регион Стара Загора.

Работа с членове на Палатата

Подобряване на работа с членовете и повишаване на тяхната удовлетвореност беше отново основен акцент от дейност на Палатата през отчетния период. Това беше и основният мотив за развитие на дейността на Палатата във всичките многопосочни направления. За информация, комуникация и обратна връзка с членовете Палатата използва широка и потребителски ориентирана информационна мрежа. Броят на

преките членове на Палатата към 31.12.2016 г. спрямо края на 2015 г. е намален с 1, или със 0,54%, а на асоциираните членове е увеличен с 6, или с 0,55%. Общият брой на членовете на Палата през 2015 г. е увеличен с 5, или с 0,39%. През последните години се забелязва стабилизиране на членовете на Палатата, но потенциална на регион Стара Загора е много по-голям и има възможност за увеличаване на членовете. В бъдеще трябва да се подобрява системата за получаване на обратна връзка от членовете за всички аспекти на дейността на Палатата и да се засили индивидуалният подход към тях. Също така трябва да се търсят форми за насърчаване на колективните членства на организирани структури и преди всичко браншови съюзи и асоциации. За мотивиране на тази форма на членство трябва да се работи по-тясно със съществуващите регионални звена на националните браншови съюзи или за инициране на създаването на нови. Трябва да се търсят възможности за подобряване на работата на откритите през 2013 г. представителства на Палатата в Чирпан, Гълъбово и Раднево и да се открият такива в други населени места с бизнес потенциал на територията на Старозагорска област.

Оперативен екип на Палатата

Средния списъчен състав на екипа на Палатата през 2016 г. беше в състав от 6 души. Членовете му работиха добре в своите области и допринесоха за постигнатите резултати на Палатата. Въпреки това, за оптимизиране на структурата и повишаване на ефективността от дейността на Палатата, трябва да се оптимизира съставът на екипа, да се усъвършенства система за планиране, организиране, мотивация и контрол на работата му, обвързана с активна, клиентно ориентирана политика.

Материално-техническа обезпеченост

През периода Палатата успя да осигури и да обнови част от материално-техническата си база, с която обезпечи със съвременни технически и програмни средства всички насоки на разностранната си дейност. Изградена е добра компютърно-информационна система, обезпечени са копирна и презентационна техника, добра фото и видеотехника и друго офис оборудване. В бъдеще трябва постоянно да модернизира и обновява техническия си парк. За подобряване на работните условия трябва да се търсят възможности за намиране на нов офис на Палатата, съответстващ на авторитета и високите цели на организацията.

Финансово-икономическо състояние

Обобщен отчет на финансовите резултати са посочени в отчета на УС за дейността на Палатата за 2016 г. След проверката на финансово-икономическото състояние на Палатата, консултирано от есперт-счетоводител, Контролният съвет на Палатата констатира:

- За финансовата си дейност Палатата е водила счетоводство, изпълнявайки изискванията на Закона за счетоводството;
- Приходите и разходите са оформени законосъобразно и са подписвани от съответните материалноотговорни и длъжностни лица;

- Направените разходи са целесъобразни и са в съответствие с бюджетната рамка, целите и задачите на Палатата;
- Своевременно са правени технически и финансови отчети по националните и международните проекти, в които Палатата участва.

Финансово-икономическото състояние на Палатата към края на 2016 г. и към момента може да се отчете като стабилно и относително добре балансирано от гледна точка на постъпления от дейности и от проекти с международно финансиране. Палатата завърши 2016 г. с положителен финансов резултат в размер на 5 128 лв. Печалбата ще бъде отнесена към фонд „Допълнителни резерви на организацията“. За обезпечаване на предварителното финансиране и съфинансиране на проектите, които са в основата на нестопанската ѝ дейност, е необходимо обезпечаване на устойчив финансов приход. За това в Насоките за развитие на дейността на Палатата за 2016 г. са набелязани конкретни мерки, които се изпълняват.

Към развитието на финансово-икономическата дейност на Палатата Контролният съвет има препоръка да се набележат мерки за намаляване на влиянието от неравномерността на проектното финансиране, за осигуряване на съфинансиране на проектите от институции, организации и фирми, чрез асоциирането им към проектите, както и за увеличаване на приходоносните дейности на Палатата на база на по-ефективното използване на широката гама от предлагани услуги и постигнатата специализация.

Управителен и Контролен съвет

През 2016 г. Управителният съвет (УС) е заседавал в съответствие с изискванията на Устава на Палатата. Проведени са 4 заседания на УС, присъствено, или онлайн, а разглежданите въпроси и взетите решения са в изпълнение на целите и задачите на организацията. Заседанията са редовни, проведени са с кворум и на тях са присъствали над 62% от членовете на Съвета. За по-голяма оперативност и прозрачност, на заседанията на УС винаги са били канени членовете на Контролния съвет, като на всички заседания те са присъствали най-малко със свой представител. На заседанията на УС са присъствали и членове от екипа на Палатата или външни експерти, които са вземали отношения по конкретни въпроси.

Общо на заседанията си УС е разгледал 14 въпроса и са приети 16 решения, които са изпълнени. Редовно е отчетано текущото състояние на Палатата, изпълнението на поставените от УС задачи и са приемани отчети и информация за конкретни по-мощни прояви на Палатата.

Председател на УС на Палатата и през 2016 г. беше Олег Стоилов. Неговата активност, опит и авторитет, както и добрите му контакти с регионалните и национални организации и институции, допринесоха за развитието на организацията и за повишаване на нейния авторитет.

Заместник-председател на УС през периода беше Красимира Соколова, която ръководеше оперативната и проектната дейност на Палатата. С дългогодишния си опит в Националната система от търговски палати/камари и между-народните си контакти

беше много полезна и ефективна.

Активно в работата на УС през годината участваха и другите му членове – Александър Палешутски, Йовчо Йорданов, Славин Янакиев, Иван Тотев, Пламен Русев, Благовеста Шинева, Станимир Танев и новите членове Петър Райков и Диана Господинова.

Контролният съвет на Палатата: Валентин Вълков - председател и членове Росен Иванов и Димитър Петков изпълняваха не само задълженията си на контролен орган, а лобираха за Палатата и често съдействаха за осъществяване на нейни прояви, а така също участваха активно в тях.

Членовете на Управителния и Контролния съвети, със своите познания, опит и авторитет, използваха влиянието си, своите познания и опит за повишаване престижа на Палатата в страната и зад граница. Те допринесоха съществено за успешната работа на организацията.

Стара Загора,

18 май 2017 г.

Контролен съвет:

Валентин Вълков: (подпис)

(Председател)

Членове:

Росен Иванов: (подпис)

Димитър Петков: (подпис)

Насоки за дейността
на
Търговско-промишлена палата -
Стара Загора
за 2017 г.

В изпълнение на Устава на Търговско-промишлена палата - Стара Загора и законодателството на Република България, Управителният съвет на Палатата утвърждава следните насоки на дейността на организацията за 2017 година:

ОСНОВНА ЦЕЛ:

Съдействие на членовете на Палатата и на бизнеса от Старозагорски регион, в сътрудничество с регионалните и местни власти, научните институциите и другите бизнес подкрепящи организации за подобряване на бизнес климата в региона и насърчаване на инвестициите, насърчаване на износа и международното коопериране, повишаване на конкурентоспособността на фирмите, в контекста на председателство на страната ни на Европейския съюз и в новите световни политико-икономически реалности.

ОБЩИ ПРИНЦИПИ:

- Доброволност на членството.
- Универсална представителност и концентриране на дейността върху защита на интересите на членовете и деловите среди от региона като цяло.
- Независимост и конструктивно партньорство с държавни и общински институции.
- Активност в съвместната работа в Единната система от Търговско-промишлени палати/камари и други браншови съюзи и неправителствени организации на регионално, национално и международно ниво.
- Спазване на международните стандарти и европейски изисквания.
- Самофинансиране и финансова независимост.

I. ПАЛАТАТА В УСЛУГА НА БИЗНЕСА

1. Утвърждаване и разширяване на позициите на Палатата като център за информация, консултации и активно съдействие на бизнеса

2. Усъвършенстване и подобряване на ефективността на системата за предлагане на административни, информационни и консултантски услуги, на база на постоянно проучване на потребностите на бизнеса в региона, в т.ч. административни услуги:

- оптимизиране на взаимоотношенията с институциите при издаване на документи (легализирани преводи, покани-декларации на чуждестранни граждани и др.);
- популяризиране на възможностите на системата и услугите GS1 (глобални стандарти, решения и услуги) и усъвършенстване на механизмите за прилагането им от Палатата;
- търсене на възможности за предлагане на нови ефективни услуги.

3. Усъвършенстване и оптимизиране на консултантските услуги, предлагани от Палатата, в т.ч.:

3.1. Подобряване на използването на информационните канали:

- подобряване и структуриране на системата за търсене на информация в глобалната интернет мрежа в съответствие с конкретните цели и задачи на Палатата;
- оптимизиране на използването на специализираните информационни мрежи (интранет мрежата на ЕЕН и други специализирани информационни ресурси, включително и социалните мрежи);
- разширяване на използването на информационни ресурси и канали на партньорски организации.

3.2. Подобряване на консултантско експертния характер на услугите в съответствие с необходимостта от тях:

- оптимизиране на списъка на предлаганите услуги;
- увеличаване на експертния капацитет на Палатата, чрез вътрешно обучение на персонала и привличане на външни експерти;
- засилване на индивидуалния подход към членовете на Палатата и активно предлагане на комплексни услуги.

4. Развитие и подобряване на ефективността на услугите, предлагани от специализираните звена и центрове към Палатата

4.1. Подобряване на системата за съдействие на фирми и директно участие на Палатата в усвояването на Европейските структурни и селскостопански фондове, вкл. с участието на други местни и национални партньори.

4.2. Подобряване на капацитета на Палатата в направления **Международно сътрудничество, Икономически анализи и Програми и проекти**, вкл.:

- търсене на бизнес партньори на членове на Палатата (за износ на собствена продукция, директен внос, кооперирано производство, съвместно производство);
- маркетингови проучвания;
- търсене на финансиране на бизнес проекти от вътрешни и международни източници;
- разработване на фирмени проекти;
- съдействие при кандидатстване за участие по различни национални и международни програми и проекти;
- консултации и съдействие при разработване на рекламни стратегии, на презентации и интернет страници.

4.3. Затвърждаване на специализацията на Палатата в направление **Екология** и утвърждаването ѝ като регионален фактор и предпочитан национален и международен партньор при предоставяне на информационни и консултантски услуги, разработване и изпълнение на проекти в сектора на екологията на фирми, организации

и граждани, вкл.:

- постоянно актуализиране на информационната база данни;
- засилване на експертния екологичен капацитет на Палатата чрез обучение на персонала и привличане като партньори на изявени външни експерти и фирми;
- разширяване на връзките с международни, национални и регионални организации, работещи в сектора на екологията (Европалати, МОСВ и др.).

4.4. Продължаване на специализацията на Палатата в направление **Енергийна ефективност** и **възобновяеми енергийни източници** (ЕЕ и ВЕИ) и затвърждаване на позициите ѝ като регионален координатор и предпочитан национален и международен партньор при предоставяне на информационни и консултантски услуги в тази област, вкл.:

- постоянно актуализиране на информационната база данни;
- засилване на експертния капацитет на Палатата чрез обучение на персонала и привличане на изявени външни експерти и фирми;
- разширяване на връзките с международни, национални и регионални организации, работещи в сектора на ЕЕ и ВЕИ (Европалати, Австрийската агенция за енергийна ефективност, Националната агенция за енергийна ефективност, Енефект и др.).

4.5. Продължаване на специализацията на Палатата в направление **Качество** като инструмент за подпомагане на фирмите за изпълняване на изискванията на европейските и световни пазари (системи за управления на качеството, продуктова сертификация, СЕ маркиране и др.), вкл.:

- постоянно актуализиране на информационната база данни;
- повишаване на експертния капацитет на Палатата чрез обучение на персонала и привличане на външни експерти;
- провеждане на специализираните обучения;
- разширяване на връзките с национални и регионални организации в сектора на качеството (ЦИЕС, Български институт по стандартизация и др.).

4.6. Активиране на дейността на Палатата в направление **Професионално обучение**, като инструмент за решаване на най-големия проблем на фирмите с недостига на кадри, вкл.:

- Засилване на партньорството с Националния център за професионално обучение в системата на БТПП и търсене на алтернативни форми за партньорство с други организации за професионално обучение;
- засилване на връзките с Тракийски университет и други обучителни организации;
- постоянно проучване на фирмите за необходимостта от кадри;
- установяване на по-тесни контакти с големи фирми от региона за организиране на

вътрешно фирмени обучения;

- търсене на устойчиво решение на проблема с недостига на качествени технически кадри със средно и висше образование в партньорство и с други бизнес организации, учебни заведения и отговорните институции;
- активно участие при внедряване на дуалното обучение в професионалното средно и висше образование;
- активиране на участието с проекти в национални и международни учебителни програми.

4.7. Продължаване на Издателската и медийна дейност на Палатата, в т.ч.:

- продължаване на успешната практика за издаването на Икономически годишник на регион Стара Загора с усъвършенстване на представянето на информацията и разнообразяване на каналите на разпространението му;
- подобряване на структурата и съдържанието на ресурсите на сайта на Палатата;
- разработване на английска версия на сайта;
- разработване на фейсбук страница на Палатата;
- утвърждаване на Икономическия интернет портал на регион Стара Загора (www.chambersz.com) като най-добра и най-посещавана регионална икономическа електронна медия и непрекъснатото ѝ усъвършенстване и обогатяване;
- утвърждаване и разширяване на партньорството ни с ТВ Стара Загора, ТВ Загора, в. Национална бизнес поща и с други регионални печатни и електронни медии;
- развитие и разширяване на връзките с националните електронни медии (интернет базирани информационни агенции, ТВ Европа, ТВ България Он Еър и др.) за по-често отразяване на събития, свързани с регионалната ни икономика.

4.8. По-активно популяризиране сред бизнеса на Преводаческата дейност на Палатата.

4.9. Продължаване на дейността на Палатата в сектора на Туризма. Разработване на партньорска програма за промоция на туристическия потенциал на Старозагорски регион с Областна администрация, общините от областта, АРИР и други организации, с активно участие на туристическия бизнес.

4.10. Ефективно използване на Регионалния академичен център (РАЦ) Стара Загора, като част от Национална мрежа от регионални академични центрове, създадени по инициатива на Българската академия на науките за прагматизиране на науката и за повишаване на наукоемкостта и конкурентоспособността на регионалната и национална икономика. РАЦ Стара Загора да съдейства за широко, пълноценно и ефективно сътрудничество и интеграция между институтите на БАН и техните подразделения, Тракийски университет Стара Загора, другите регионални научни звена, образователната инфраструктура, регионалната и местна власт, гражданския

сектор и иновативния бизнес от Старозагорския регион и за съкращаване на пътя на научните разработки до тяхната практическа реализация.

II. МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

1. Контакти с европейски структури и организации от страни членки на ЕС и други европейски страни

1.1. Повишаване на ефективността от използването на мрежата Enterprise Europe Network (EEN) – Европейски Информационен и Иновационен Център (ЕИИЦ), като най-важен елемент и инструмент на европейската насоченост на международната дейност на Палатата за информация, консултации и съдействие на фирмите от региона за преодоляване на въздействието на икономическата криза и за търсене на търговски и кооперационни партньорства. Активно участие в подготовката на проект на българската мрежа EEN за новия програмен период.

1.2. Усъвършенстване на механизмите и формите за кандидатстване по проекти на Европейската комисия и други проекти, финансирани от правителства на европейски страни, оптимизиране и ефективизиране на проектния потенциал на Палатата.

1.3. Задълбочаване и повишаване на ефективността на връзките с традиционните ни партньори – търговско-промишлени палати и други бизнес организации от европейски страни за обмяна на информация, опит, полезни практики и съвместно участие в европейски проекти.

1.4. Разширяване на установените отношения и установяване на нови партньорства с търговско-промишлени палати и други бизнес организации от европейски страни, приоритетни за развитие на бизнес контакти с фирми от региона (Германия, Италия, Австрия, Франция, Швейцария, Скандинавските страни, както и с Европалати, на база на връзките ни в направление бизнес коопериране, енергийна ефективност, ВЕИ, екология и туризъм.

2. Контакти със структури и организации извън Европейския съюз

2.1. Продължаване на усилията на Палатата за подобряване на икономическите и търговските отношения с Русия, на база на традиционните връзки със Самара и с други руски региони, в съответствие с актуалните политико-икономически условия; използване на честванията на 140 годишнината от освободителната за България турско- турска война за катализирането на тези процеси.

2.2. Разширяване на сътрудничеството и конкретизиране на отношенията ни с организации от Турция, Македония, Сърбия, Черна гора и Румъния, както и в рамките на Организацията за черноморско сътрудничество.

2.3. Задълбочаване и прагматизиране на отношенията ни с американски институции и бизнес организации в България (Американската търговска камара, Търговски отдел към посолството на САЩ и др.) за реално съдействие на фирмите за развитие на търговски отношения с американски фирми, вкл. и при изграждане в България на обекти с американско финансиране.

2.4. Търсене на възможности за възстановяване и разширяване на контактите и за установяване на ефективни механизми за съдействие на бизнес отношенията с Украйна, Беларус и други страни от ОНД.

2.5. Установяване на контакти и търсене на партньори в страните от Близкия и Далечния Изток за съдействие за намиране на нови пазари на бизнеса от региона, в т.ч. Китай и Индия.

3. Общо за развитие на международните връзки на Палатата

3.1. Развитие на сътрудничеството в международната област с БТПП и с другите регионални палати/камари.

3.2. Задълбочаване на сътрудничеството в международната област с национални и регионални организации (БИФ, БАРДА и др.).

3.3. Установяване и развиване на сътрудничество с българо-чуждестранни бизнес организации и представителства.

3.4. Подобряване на взаимодействието и координацията в международната област с органите на държавна и местна власт в региона - Областна администрация, Община Стара Загора и с останалите общини в региона.

3.5. Подобряване на взаимодействието (вкл. създаване на консорциуми) с организации от неправителствения сектор в региона, Тракийски университет и други образователни и научни организации за координирано участие в европейски и други международни програми и проекти.

3.6. Разширяване на партньорството с Българо-швейцарската, Българо-скандинавската и Българо-китайската търговски камари и установяване на добри отношения с други подобни организации.

III. УЧАСТИЕ В УСЪВЪРШЕНСТВАНЕ НА НОРМАТИВНАТА БАЗА В РЕГИОНАЛНИ И НАЦИОНАЛНИ СЪВЕТИ И ПРОГРАМИ И В СОЦИАЛНИЯ ДИАЛОГ

1. Усъвършенстване на системата за проучване на мнението на членовете на Палатата по проекти за нормативни актове от национален и регионален характер и по конкретни проблеми на бизнес климата.

2. Продължаване и подобряване на координацията с БТПП и другите регионални палати/камари по проучване и обобщаване на мненията на бизнеса.

3. Активиране на участието на Палатата в регионални и национални съвети и други консултативни органи, и усъвършенстване на механизмите за разпространяване на информацията.

4. Активно участие на Палатата в разработването и актуализиране на стратегическите и планови документи на Област и Община Стара Загора.

5. Лобиране на регионално ниво и координиране на действията по лобиране на национално ниво за подкрепа на бизнеса и за подобряване на бизнес климата.

6. Развитие на принципно партньорство и диалог с политическите партии в интерес на бизнеса.
7. Активно участие в социалния диалог на регионално ниво и координиране на действията на национално ниво с БТПП и другите регионални палати/камари.
8. Поддържане на тесни контакти с други работодателски организации и браншови съюзи за защита на интересите на работодателите в рамките на действащото в страната законодателство.

IV. СЪТРУДНИЧЕСТВО НА ПАЛАТАТА С ДРУГИ ИНСТИТУЦИИ И ОРГАНИЗАЦИИ

1. Развитие и разширяване на сътрудничество с БТПП и другите регионални палати/камари, вкл.:

- разширяване на двустранното сътрудничество с БТПП и с други регионалните палати при споделяне на информация, добри практики, взаимно представителство на услуги и партниране по проекти;
- активно участие в процеса за подобряване на взаимоотношенията с БТПП и другите регионални палати/камари при използване опыта на аналогични структури в Европа;
- подкрепа на младежкото предприемачество и младежката заетост в партньорство с Младежки алианс за предприемачество, иновации и заетост (МАПИЗ) и други регионални, национални и международни институции и организации.

2. Сътрудничество с други национални и регионални организации

2.1. Развитие и разширяване на партньорството с водещи национални институции и организации, особено в сферите на специализираната компетентност на Палатата (екология, енергийна ефективност и ВЕИ, качество, обучение, медии).

2.2. Развитие и разширяване на партньорството с регионални организации, подкрепящи бизнеса – Граждански клуб ЛИПА, Клуб на работодателя, Агенция за регионално икономическо развитие, Камара на строителите и др.

2.3. Развитие и разширяване на партньорството с Тракийски университет, Съюз на учените – Стара Загора, Българо-германски център за професионално обучение, Търговска гимназия и други научни и образователни институции.

2.4. Развитие и разширяване на партньорството с Окръжен съд - Стара Загора, Областна дирекция на МВР - Стара Загора и други регионални институции.

2.5. Разширяване и ефективизиране на зоната на сътрудничество с Областна и Общинска администрация – Стара Загора, с другите общини от областта, вкл. за съвместно участие в проекти и изграждане на публично-частни партньорства.

2.6. Продължаване на подкрепата на Палатата на неправителствени регионални организации от социалния сектор - Фондация Обществен дарителски фонд – Стара Загора, Регионално сдружение „Технитари”, сдружение „Самаряни” и др., както и на

детски и младежки организации, като Младежки общински съвет и МАПИЗ, ЗараЛаб и др.

V. ВРЪЗКИ С ОБЩЕСТВЕННОСТТА

1. Използване на всички медийни инструменти на Палатата и на партньорските организации за популяризиране на дейността и инициативите на Палата, на членовете ѝ, както и на развитието на бизнес процесите в региона.
2. Поддържане и развитие на добри партньорски взаимоотношения с всички регионални медии и с кореспондентите на централните медии.
3. Организиране на регулярни пресконференции за публичен отчет и по конкретни поводи.

VI. ПАЛАТАТА - САМОУПРАВЛЯВАЩА СЕ И САМОФИНАНСИРАЩА СЕ СТРУКТУРА

1. Утвърждаване на Палатата като самоуправляваща се и самофинансираща се структура, независима от политически, етнически и религиозни сили, развиваща дейността си в интерес на своите членове и съдействаща за подобряване на бизнес климата и международните връзки на региона

2. Работа с членове на Палатата

- 2.1. Подобряване на системата за получаване на обратна връзка от членовете за качеството на услугите и за необходимостта от развиване на нови услуги и дейности.
- 2.2. Усъвършенстване на информационната система за комуникация с членовете и засилване на прилагането на диференцирания подход, според конкретните потребности на фирмите.
- 2.3. В съответствие с резултатите от т.2.1 да се набелязват коригиращи действия и да се развиват нови и усъвършенстване на съществуващи дейности и услуги.
- 2.4. Разработване на система за засилване на индивидуалния подход при работата с членовете.

3. Управителен и Контролен съвет

- 3.1. Създаване на система за по-ефективно ангажиране на членовете на УС и КС в работата на Палатата, в съответствие с техния потенциал, професионални и обществени нагласи.
- 3.2. Подобряване на формите за участие в ръководството на Палатата на по-широк кръг заинтересувани членове (създаване на временни и постоянни комисии, работни групи и др.).
- 3.3. Активиране на участието на Управителния и Контролен съвет на Палатата при лобиране на всички нива в интерес на членовете на Палатата и регионалния бизнес.

4. Оперативен екип на Палатата

- 4.1. Усъвършенстване и оптимизиране на структурата и състава на оперативния

екип на Палатата в съответствие с дейността ѝ.

4.2. Разработване и изпълняване на програми за групови и индивидуални обучения на екипа на Палатата в съответствие с развиваните дейности, заеманите позиции, вътрешните и международни изисквания.

4.3. Усъвършенстване на системата за планиране, организиране и контрол на работата на Палатата, обвързана с активна политика, ориентирана към клиентите.

4.4. Усъвършенстване на системата за оценка и мотивация на персонала.

5. Материално-техническа база

5.1. Усъвършенстване и обогатяване на техническата и софтуерна база на Палатата в съответствие с дейността ѝ като се поддържа високо ниво, отговарящо на европейските изисквания и поставените цели.

5.2. Търсене на възможности за намиране на нов, по-подходящ офис на Палатата за създаване на по-добри условия за работа и обслужване на членовете, вкл. чрез използване на програми и проекти в плановете за развитие на град Стара Загора.

6. Подобряване и стабилизиране на финансово-икономическото състояние на Палатата

6.1. Повишаване на приходите от предлаганите услуги на Палатата чрез използване на създадената специализация в различни области.

6.2. Активиране на участието на Палатата като подизпълнител на проекти по оперативни програми.

6.3. Повишаване на приходите от членски внос чрез разработване на Програма за привличане на членове и диференцирана система от нива на членския внос, в зависимост от предоставяне на различни пакети безплатни и преференциални услуги.

6.4. На база на натрупания опит и специализация да се засили участието в програми и разработване на ефективни проекти. Да се прави предварителен задълбочен анализ за икономическата ефективност от участие в проектите.

6.5. Подобряване на взаимодействието с БТПП и другите регионални палати/камари.

Насоките са приети на заседание на Управителния съвет

на Търговско-промишлена палата – Стара Загора на 30 март 2017 г.

ОЛЕГ СТОИЛОВ

Председател на Управителния съвет